

Tirsdag den 7. januar 2025 (D)

1

40. møde

Tirsdag den 7. januar 2025 kl. 13.00

Dagsorden

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 111:

Forslag til lov om styrket beredskab i energisektoren.
Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).
(Fremsættelse 04.12.2024).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 113:

Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed til søs, lov om skibes besætning, søloven og forskellige andre love. (Fratagelse af retten til at arbejde på danske skibe for søfarende, der begår personfarlig kriminalitet om bord eller i relation til tjenesten, ny uddannelse for færgenavigatører, justering af årlig afgift for skibe og ikraftsættelse for Grønland af ændringer til søloven og lov om sikkerhed til søs).
Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 11.12.2024).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 114:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Akkrediteringsordning til kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft m.v.).
Af ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus).
(Fremsættelse 12.12.2024).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 117:

Forslag til lov om ændring af arbejdsmarkedsbidragsloven, ligningsloven, lov om registrering af køretøjer og forskellige andre love. (Unges fritagelse for arbejdsmarkedsbidrag, genindførelse af fradrag for grøn istandsættelse i boligjobordningen og udvidelse af servicefradraget samt justeringer som følge af nedlæggelse af motorekspektionerne m.v.).
Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).
(Fremsættelse 19.12.2024).

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):

Mødet er åbnet. Lad mig benytte lejligheden til at ønske alle et godt nytår.

I dag er der følgende anmeldelse:

Mette Thiesen (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 98 (Forslag til folketingsbeslutning om udvisning af bandekriminelle).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Socialdemokratiets folketingsgruppe har meddelt mig, at den til Danmarks Nationalbanks Repræsentantskab har udpeget medlem af Folketinget Benny Engelbrecht som nyt medlem af fra den 1. januar 2025 og for den resterende del af indeværende funktionsperiode i stedet for Anne Paulin.

Den pågældende er således valgt.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 111:

Forslag til lov om styrket beredskab i energisektoren.
Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).
(Fremsættelse 04.12.2024).

Kl. 13:01

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Jesper Petersen, Socialdemokratiet.

Kl. 13:02

(Ordfører)

Jesper Petersen (S):

Vi behandler L 111, forslag til lov om styrket beredskab i energisektoren. Det vil give store problemer og ramme samfundsvigtige funktioner, hvis energiforsyningen svigter eller bliver forstyrret. Der skal være sikkerhed for forsyningen med elektricitet, brændstof osv. Vi oplever desværre i disse år både øgede risici ved eksempelvis mere ekstremt vejr og trusler om cyberangreb, sabotage og hærværk. Regeringen vil mindske vores sårbarhed over for på de risici, vi møder som samfund, på forskellig vis, og på klima-, energi- og forsyningsministerens område er der behov for at styrke beredskabet og modstandskraften i energisektoren.

Derfor fremsætter regeringen lovforslaget her, der implementerer to EU-direktiver på området, nemlig NIS2-direktivet om et højt cybersikkerhedsniveau i EU og CER-direktivet, der omhandler kritiske enheders modstandsdygtighed. Dertil kommer forskellige andre tiltag, som regeringen foreslår med lovforslaget. Energisektorens beredskab skal gøre, at sektoren er robust og bedre forberedt til at kunne beskytte og videreføre energiforsyningen, når uheldet er ude, eller når nogen har prøvet at skade os, måske med held.

Mere konkret skal virksomhederne i henhold til lovforslaget styrke både deres fysiske sikkerhed og overvågning. Samtidig skal cybersikkerheden styrkes på forskellige måder, så man f.eks. kan undgå spredning af virus i tilfælde af hackerangreb. Endelig stilles der krav til virksomhedernes ledelser, der skal sikre et fokus på og et tydeligt ansvar for beredskabsplaner og opfølgning på tilsynsrapporter fra Energistyrelsen m.m. Virksomheder inden for el-, gas-, olie-, fjernvarme-, køling- og brintsektoren er omfattet af det. Der findes jo forskellige krav allerede i dag, men nu er der flere, der bliver omfattet af tilsyns- og beredskabskrav med de omkostninger, som det desværre har. Virksomhederne skal fortsat være inddelt i forskellige kategorier, alt efter hvor vigtige og hvor kritiske de er, og det giver altså os mulighed for at differentiere kravene og omfanget af tilsyn.

Det er altså vurderingen, at det er nødvendigt trods de omkostninger, som det også medfører. Alle, der ser, hvad der sker omkring os, tror jeg vil være enige i, at det er klogt, at vi tager vores forholdsregler. Det gør Socialdemokratiet i hvert fald, og vi støtter lovforslaget.

Kl. 13:04

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til Jesper Petersen fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til fru Linea Søgaard-Lidell fra Venstre.

Kl. 13:04

(Ordfører)

Linea Søgaard-Lidell (V):

Tak for det. En pålidelig energiforsyning er en grundlæggende forudsætning for, at vores samfund kan fungere. Alt fra velfungerende hospitaler og offentlige institutioner til virksomheder og helt almindelige hjem er afhængige af, at energien altid er tilgængelig, og den afhængighed gør os også sårbare, hvis energiforsyningen forstyrres, uanset om det så skyldes tekniske fejl, ekstreme vejrforhold eller alvorlige trusler som cyberangreb, hærværk eller sabotage.

Lovforslaget, vi behandler i dag, tager hånd om de udfordringer ved at styrke sikkerheden i vores energisektor på flere fronter. Vi implementerer to EU-direktiver, nemlig NIS 2-direktivet om cybersikkerhed og CER-direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed, og med det lægger vi et solidt fundament for at beskytte Danmarks energinfrastruktur.

Helt konkret betyder det, at der indføres skærpede krav til både sikkerhed og beredskab. Lovforslaget styrker beskyttelsen mod cyberangreb og spionage ved at stille krav til alt fra cybersikkerhedsuddannelse til håndtering af sårbarheder i software og genoprettelse af netværk efter hændelser, og derudover bemyndiger loven til indførelse af krav om baggrundskontrol og sikkerhedsgodkendelser for nøglepersoner, der arbejder med kritiske funktioner i energiforsyningen.

For at sikre en stabil og sikker energiforsyning i Danmark tilpasser vi kravene, så de imødekommer de konkrete udfordringer, som vores nationale energiinfrastruktur står over for. De mest kritiske virksomheder i el-, gas-, olie-, fjernvarme-, fjernkølings- og brintsektorerne får skærpede retningslinjer for fysisk sikring og organisatoriske beredskabsforanstaltninger.

Alt i alt handler det her jo om at styrke robustheden i energisektoren og sikre, at vi er forberedte på nuværende og fremtidige trusler, og i en tid, hvor usikkerhed præger vores omverden, er det vigtigt, at Danmark tager ansvar for sin kritiske infrastruktur. Vi skal sikre, at borgerne og virksomhederne kan have tillid til, at energiforsyningen fungerer og er robust, og derfor stemmer Venstre for lovforslaget.

Tak for ordet.

Kl. 13:06

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Linea Søgaard-Lidell fra Venstre, og jeg byder nu velkommen til hr. Dennis Flydtkjær fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:06

(Ordfører)

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for det. Jeg skal undlade at gennemgå det indholdsmæssige i lovforslaget, da de to foregående ordførere grundlæggende har gennemgået det godt, men jeg vil sige, at vi som Danmarksdemokrater synes, det her lovforslag er ganske fornuftigt. Det er godt, at der er et styrket fokus på beredskabet i energisektoren, ganske enkelt fordi det er noget, der hænger stærkt sammen med vores sikkerhedspolitiske situation. Jeg tror, det er ret åbenlyst for de fleste, hvis vi nu forestiller os, at vi ikke havde fjernvarme, at vi ikke havde strøm, at der ikke var noget benzin, at der ikke var nogen gaslagre, og at du ikke kunne oplade din elbil, at vi så som samfund ville være ret lammede. Så derfor er det jo helt afgørende, at vi har et styrket beredskab på det her område, og det synes vi også det er positivt at vi får fokus på med det her lovforslag, og at det også kommer på EU-plan. For vi har jo bl.a. et energimarked, der hænger sammen, så det, hvis hele den tyske infrastruktur bryder sammen, også går galt i Danmark, eller det, hvis den svenske infrastruktur bryder sammen, også går galt på Sjælland. Så vi synes faktisk, det er godt, at man her også tænker lidt bredere end kun på Danmark, så Danmarksdemokraterne kommer til at stemme for det her lovforslag.

Men jeg vil også lige kort nævne, at vi i udvalget eller ministeren måske i hvert fald også bare kan gentage, at der står i høringsnotatet, at der er flere af aktørerne, der synes, at der er lidt uklare omkringer, hvordan ansvarsplaceringen er på det her område, og det synes jeg måske det kunne være godt at man fik klarlagt noget mere i lovforslaget. Jeg vil i hvert fald sige, at ministeren, som jeg husker det fra høringsnotatet, også skriver, at man sådan set gerne vil gå ind i en dialog om, hvordan man kan få gjort det her mere klart, men jeg vil i hvert fald også bare nævne, at vi i Danmarksdemokraterne som parti også har et øje på, at når høringsparterne sådan i en bred skare alle sammen siger, at der her måske er en udfordring, og at det godt kunne stå lidt mere klart, så kunne det måske også være, at vi som Folketing skulle kigge lidt ned ad den vej. Men vi forventer i hvert fald stærkt, at vi kommer til at støtte det her lovforslag ved tredjebehandlingen.

Kl. 13:08

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Dennis Flydtkjær fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til fru Anne Valentina Berthelsen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:08

(Ordfører)

Anne Valentina Berthelsen (SF):

Tak for ordet, formand. Energisektoren står over for stadig mere komplekse og alvorlige hybride trusler. Cyberangreb kan være så alvorlige og store, at de kan lamme store dele af vores kritiske infrastruktur og vores energisektor, og det har eksempelvis allerede været tilfældet i Ukraine, hvor målrettede angreb mod energisektoren har resulteret i omfattende strømafbrud, som efterlod hundredtusindvis af mennesker uden elektricitet, altså en katastrofe for almindelige mennesker og for samfundssikkerheden.

Digitaliseringen og decentraliseringen, som i høj grad driver den grønne omstilling, skaber jo ikke kun nye muligheder, men altså

også alvorlige sårbarheder. De her udfordringer kræver en skarp og målrettet indsats, og derfor er det afgørende, at energisektoren bliver rustet til at modstå og håndtere hændelser, som kan true eller forstyrre vores energiforsyning. Ved at indføre krav om beredskabsplaner, fysisk sikring og digitale sikkerhedsforanstaltninger tager vi med lovforslaget her et vigtigt skridt i retning af at få en bedre beskyttelse af vores kritiske infrastruktur og vores energiinfrastruktur som helhed, og det er rigtig godt.

Men der er i mine øjne også nogle u hensigtsmæssigheder i det her lovforslag og nogle spørgsmål, som står ubesvaret, og det første synes jeg handler om, at implementeringsplanen for NIS 2 og særdirektivet jo fortsat ikke er klar for rigtig mange andre samfundskritiske sektorer. Jeg sidder selv på nuværende tidspunkt og forhandler med beredskabsministeren, hvor det er et spørgsmål, der bliver diskuteret. Overordnet set kan vi jo altså risikere, at det skaber forvirring i energisektoren, hvis man i praksis med den her lovgivning indfører nogle krav på energiområdet, før det sker på andre sektors områder, eksempelvis i telesektoren og i sundhedssektoren, og i sidste ende vil det måske resultere i både modstridende praksisser, forskellige definitioner og fortolkninger og uklare regler.

For mig at se er der behov for en fuld implementering af NIS 2 og særdirektivet på alle samfundskritiske sektors områder, fordi der jo arbejdes på tværs af sektorer på det her område. Samtidig synes jeg, at det er nødvendigt at sikre, at virksomhederne kender til de specifikke krav, som de skal leve op til, hvilket er en lille smule svært med så overordnet en lovgivning og uden en lidt tydeligere bekendtgørelse. Vi har derfor behov for at få svar på nogle spørgsmål angående det her fra ministeren om, præcis hvilke krav virksomhederne skal leve op til, og hvad det er, der kommer til at gælde, inden lovgivningen træder i kraft, både af hensyn til den grønne omstilling, men sådan set også af hensyn til de andre sektorer, der står over for en implementering på et senere tidspunkt. Så synes jeg måske også, det ville være formålstjenligt, at man indarbejdede nogle risikovurderinger som grundlag for yderligere krav af hensyn til konkurrenceevnen for de virksomheder, som skal sikre den grønne omstilling, men det kan vi jo snakke om i udvalgsbehandlingen.

Jeg håber, at ministeren kan besvare nogle af spørgsmålene, men overordnet set støtter SF lovforslaget.

Kl. 13:12

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, og vi siger tak til fru Anne Valentina Berthelsen fra Socialistisk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance.

Kl. 13:12

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det, formand. Lovforslaget er en implementering af EU-direktiver, som vi ikke mener bryder med nærhedsprincippet, da det er en fælles europæisk opgave at sikre modstandsdygtighed i energisektoren, herunder også på området for cybersikkerhed.

Baseret på høringssvar fra f.eks. Green Power Denmark og Dansk Industri ønsker vi at sikre, at lovforslaget præciserer følgende: arbejdsdelingen mellem myndigheder og branchens virksomheder og lovforslagets økonomiske konsekvenser for branchen. I forbindelse med disse kritikpunkter har jeg bemærket, at ministeriet påpeger, at det vil blive præciseret i bekendtgørelsen til loven.

Derfor stemmer LA for.

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance. Jeg byder nu velkommen til hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne.

Kl. 13:13

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, formand. Vi lever i en stadig mere usikker verden, hvor der i fremtiden må forventes stadig flere angreb på vores fælles energiforsyning. Vi ser i dag allerede forskellige hændelser i Østersøen, hvor vores undersøiske infrastruktur er udsat, så der er stigen i usikkerhed i denne verden. Derfor giver L 111 rigtig god mening, da det implementerer EU's direktiv om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele unionen, samt et andet direktiv, NIS2-direktivet, om kritiske enheders modstandsdygtighed i energisektoren.

Det er to direktiver, som netop har til hensigt at sikre et højt beredskab i hele energisektoren. Lovforslaget omfatter en hel række virksomheder, bl.a. inden for el, gas, olie, fjernvarme, fjernkøling og brintsektoren. Forslaget indeholder en række krav til disse virksomheders organisatoriske beredskab, fysiske sikring og sikkerhed, ligesom der også indføres en hjemmel til, at der føres tilsyn med virksomhedernes overholdelse af disse krav.

Alt i alt er det et meget teknisk forslag på rigtig mange sider, som klart vil styrke beredskabet omkring energisektoren og dermed være med til at sikre det danske samfunds robusthed i tilfælde af et fjendtligt angreb på vores energiforsyning. Med de ord kan jeg sige, at Moderaterne støtter lovforslaget.

Kl. 13:14

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, og vi siger tak til Henrik Frandsen fra Moderaterne. Jeg byder nu velkommen til hr. Frederik Bloch Münster fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:15

(Ordfører)

Frederik Bloch Münster (KF):

Tak, formand. I en ikke så fjern fortid kunne det jo forekomme, at strømmen kunne ryge i hele lokalsamfundet, hvor det måske tog et par dage, før der igen var lys i gadelamperne; det betød iskolde huse og ingen varm mad – i hvert fald hos dem, der havde elkomfurer – og ingen produktion, fordi maskinerne manglede strøm. Siden dengang er vi som samfund blevet mere og mere teknologisk afhængige, og så meget desto værre vil det være, hvis der blev lukket for energien. Derfor er det vigtigt, at vi står stærkt over for både cyberangreb og fysiske trusler mod vores energiforsyning, og da særlig nu, hvor vi har geopolitiske spændinger og har set eksempler på angreb på vores forsyning, som vi f.eks. så det med gasledningen i Østersøen. Lovforslaget her har netop til formål at sikre os mod angreb på vores energiforsyning, og det mål bakker vi naturligvis op om. Konkret implementerer lovforslaget NIS2- og CER-direktiverne fra EU.

Selv om vi støtter målet med forslaget, vil vi gerne notere os, at det ser ud, som om lovforslaget går videre end direktiverne, hvilket Vestas og Dansk e-Mobilitet har angivet. En overimplementering kan være ganske fornuftig i visse tilfælde, men det kan også være en byrde. Vi finder det i den forbindelse kritisabelt, at man ikke i høringsnotatet eller i fremstillingen forholder sig til det, hvorved det ikke bliver synliggjort eller begrundet.

Vi noterer os også, at høringsparterne fremhæver uklarhed i lovforslaget om ansvarsfordelingen mellem virksomheder, myndigheder og beredskab. Vi kan ikke som land leve med, at der kan opstå tvivl om, hvem der har ansvaret, når det gælder kritisk infrastruktur som f.eks. på havvindmøller, som nævnes i høringssvarene. Det kommer vi derfor til at spørge nærmere ind til i lovprocessen. Vi støtter således lovforslaget, fordi målet er uhyre vigtigt, men vi vil også fremhæve, at vi skal tage kritikken i høringssvarene alvorligt, så

loven ikke kun styrker beredskabet af navn, men også sikrer en fair, gennemtænkt og fremtidssikret regulering i praksis. Tak for ordet.

Kl. 13:16

Formanden (Søren Gade):

Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Frederik Bloch Münster fra Det Konservative Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Kl. 13:17

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Enhedslisten støtter et styrket beredskab i energisektoren bredt set, og vi synes, det er godt, at fjernvarmesektoren og operatører til opladning af elbiler er kommet med i det her lovforslag.

Cybersikkerhed er jo noget, som ændrer sig over tid. Vi havde egentlig troet, at det kun var sådan noget som hackerangreb, og så ser vi så på det seneste, at det også kan være omfattende sabotage af kabler og ledninger, som går mellem flere lande. Så vi kigger ind i noget, hvor alting ikke er, som det plejer at være. Og jeg kan ikke lade være med at tænke på, hvad der kunne ske, når nu man har en Elon Musk, som forholder sig mere og mere politisk til, hvad der sker i forskellige europæiske lande. Er vi helt trygge ved, at vi har så mange elbiler kørende rundt fra et bestemt firma? Hvad kan det bruges til i fremtiden? Hvad kan det bruges til, at der er så mange kinesiske elbiler i Danmark? Vi ved det jo egentlig ikke.

Vi ved heller ikke, om der er nogen hackere, som har hacket sig ind i nogle af vores systemer og har en eller anden lille adgang derinde – som ligger i dvale derinde og på et eller andet tidspunkt synes, at det er betimeligt at udnytte en eller anden bagdør, som har stået åben på et tidspunkt, som kan resultere i, at vi i fremtiden får et eller andet nedbrud, som er forårsaget af noget, som måske er sket for flere år siden. Så det er sådan set fornuftigt at styrke beredskabet.

Jeg kan ikke lade være med at tænke på, at vi måske har svigtet lidt i forhold til at have en mere decentral forsyning. Vi er gået meget i retning af, at det hele tiden bliver større og større anlæg, som jo gør os lidt sårbare. Altså, der mangler vi måske at genoptage et fokus på en mere decentral el- og varmforsyning – at vi simpelt hen har solceller ude på flest mulige tage i byerne. Putin kommer jo ikke til at kravle rundt med en bidetang og ødelægge det. Kunne vi komme frem til, at vi har en lidt mere decentral havvindsatsning, så der også bliver plads til kystnære vindmølleprojekter? Det synes jeg er sådan nogle refleksioner, man godt kan have i forlængelse af sådan et lovforslag her.

Jeg kan se, at der er en række høringssvar, som ligesom bliver affejet med, at der har vi to EU-direktiver, og de skal så gennemføres på en bestemt måde, som medfører, at man skal have bestemte definitioner, som aktører måske har svært ved at forstå. Hvordan håndterer man det? Måske kan det håndteres bedre. Det er nævnt i nogle af høringssvarene, at det skal defineres på en bestemt måde, men det er også vigtigt, at vi laver lovgivning, som er til at forstå for de aktører, som skal gennemføre tingene bagefter. Så jeg kan godt følge De Konservatives bemærkninger for lidt siden til det her lovforslag. Jeg ved ikke, om det kan gøres en tand bedre i udvalgsbehandlingen, men det er vi åbne over for.

Kl. 13:19

Formanden (Søren Gade):

Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten. Jeg byder nu velkommen til hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti.

(Ordfører)

Nick Zimmermann (DF):

Tak for det. Dansk Folkeparti stemmer for det her forslag, fordi det jo selvfølgelig handler om noget helt grundlæggende, nemlig at passe på Danmark og danskerne. Vores energiforsyning er jo livsnerven i vores samfund, og når lyset går ud eller varmen forsvinder, bliver det tydeligt for enhver, hvor afhængige vi er. Det her forslag handler jo om at sikre, at vi netop ikke kommer til at stå i den situation, og at vi ikke risikerer, at hackere eller andre trusler lammer vores samfund og gør danskernes hverdag usikker.

Vi må jo også erkende, at vi alt for længe har sovet i timen, når det gælder beskyttelsen af vores energiforsyning. Lovgivningen har været forældet, og truslerne er for alvor vokset, og det kan vi simpelt hen ikke acceptere. Danmark skal være et trygt land, hvor borgerne ikke skal bekymre sig om, om strømmen svigter, eller om vores energinet bliver udsat for angreb. Tak for ordet.

Kl. 13:20

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, og vi siger tak til hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Samira Nawa fra Radikale Venstre.

Kl. 13:21

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Mange tak. I Radikale Venstre er vi ligesom de øvrige ordførere også overordnet for L 111 om et styrket beredskab i energisektoren. Men jeg har egentlig samme spørgsmål eller forbehold, som ordføreren for SF også rejste, for der er endnu virksomheder, som ikke ved, hvilke specifikke krav der gælder for dem, og det kan gøre det lidt vanskeligt at planlægge og investere i sikkerhed. Og jeg håber, at ministeren måske vil adressere den bekymring i sin tale her fra talerstolen om lidt. Ellers kan vi måske i fællesskab i forbindelse med den videre lovbehandling komme nærmere ind på at gøre det klart og tydeligt, hvad det er for nogle krav, virksomhederne skal leve op til før ikrafttrædelsen af det her EU-direktiv. Men ellers støtter vi i Radikale Venstre. Tak, formand.

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Samira Nawa fra Radikale Venstre, og jeg byder nu velkommen til fru Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen fra Alternativet.

Kl. 13:22

(Ordfører)

Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen (ALT):

Tak for ordet, formand. I Alternativet ser vi også behovet for et øget og stærkere beredskab for den danske energisektor. Det gør vi af flere årsager. Vi mener, at klimaforandringerne og de ekstreme vejrforhold, som følger med, stiller nye krav til klimatilpasning og generelt til en robustgørelse af de energianlæg, som kan være udsatte. Også i forbindelse med ny teknologi opstår en større sårbarhed på cyberområdet, hvor vi i højere grad kan opleve at skulle være forberedte på et angreb lige præcis inden for cyberområdet.

Vi ser også, at der generelt er et trusselsbillede grundet den geopolitiske situation i Europa, som øger truslen mod vores energiinfrastruktur, og derfor er det positivt, at vi styrker beredskabet. Derudover finder vi det gavnligt, at der bliver skabt en større ensartethed i krav og en lovgivning, som er tidssvarende i forhold til energisektorens aktuelle behov. Vi er også glade for, at CER-direktivet

bliver indført tidligere end planlagt. Derfor støtter vi i Alternativet lovforslaget.

Kl. 13:23

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen fra Alternativet. Det sluttede ordførerrækken, og derfor giver jeg nu ordet til klima-, energi- og forsyningsministeren.

Kl. 13:23

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Først og fremmest vil jeg ønske godt nytår til formanden og til de ærede medlemmer af Tinget og takke for bemærkningerne til lovforslaget. Som nævnt har det til formål at styrke sikkerheden og modstandsdygtigheden i energisektoren. Det er en prioritet for regeringen, og jeg kan høre fra alle partier, at den danske energisektor skal gøres mere robust i mødet med de fremtidige trusler og udfordringer og kriser, som potentielt lurer derude.

Lovforslaget implementerer to EU-direktiver – NIS 2-direktivet og CER-direktivet – i energisektoren. Dertil lægges der med lovforslaget op til at indføre supplerende krav, der går længere end direktiverne, for bl.a. at øge den fysiske sikkerhed ved energianlæg og højne cybersikkerhedsniveauet for forsyningskritiske systemer. Jeg hørte en af ordførerne spørge til, hvordan det kan være, for normalt er det minimumsimplementering, men det er naturligvis, fordi vi har en politisk vurdering af, at trusselsniveauet gør, at det er velbegrundet at stille de skærpede krav. Lovforslaget dækker virksomheder i el-, gas-, olie-, fjernvarme-, fjernkøling- og brintsektoren.

Vores udgangspunkt er i dag, at energisektoren har et godt beredskab, men der er en række forandringer i vores samfund, som i disse år er med til at ændre rammerne for beredskabet i energisektoren, som gør, at der er behov for at styrke niveauet for sikkerhed og modstandsdygtighed. Der er faktisk ikke foretaget væsentlige ændringer i den nuværende regulering af energisektorens almene beredskab siden 2007 og it-beredskabet siden 2017. Meget er sket siden da.

Truslerne har udviklet sig på cyberområdet til at blive et højt trusselsniveau. Krigen i Ukraine og Ruslands aggressive fremfærd har også understreget behovet for et robust og tidssvarende beredskab. Det er vigtigt, at sektoren får skabt mere robuste rammer for fysisk beskyttelse og overvågning af kritisk energianlæg. Det gælder både på land og på havet.

Som Alternativet nævnte, ændrer vores klima sig også. Vi kommer oftere til at se vildere vejr end tidligere, og det nødvendiggør, at vi klimatilpasser os. Energianlæg kan være sårbare over for store mængder regn, og jeg tror, at de fleste af os ved, at vand og elektricitet er en farlig kombination. Det nødvendiggør alt sammen, at vi tænker beredskab i energisektoren på en anden måde end tidligere.

Konkret indebærer lovforslaget, at flere virksomheder i energisektoren vil blive omfattet af krav til beredskab. Vi går fra ca. 84 virksomheder til 177. Vi udvider det sådan, at det også er selskaber inden for fjernvarme-, køling- og brintsektoren og ligeledes nye aktører inden for el-, gas- og olie-sektoren, der bliver omfattet, såsom ladestandere og biogasanlæg.

For at sikre en passende proportionalitet og ud fra en risikotilgang omfattes virksomhederne på baggrund af forsyningsstørrelse og virksomhedens kritikalitet for energiforsyning. Tilsvarende vil kravene for virksomhederne være graderet, så de mest forsyningskritiske virksomheder skal følge de mest strenge krav. Lovforslaget lægger op til at videreføre eksisterende beredskabskrav, og desuden indføres der nye krav, der fokuserer på samfundsmæssige foranstaltninger, som skal forebygge og beskytte energiforsyningen mod angreb og hændelser og samtidig sikre, at energiforsyningen i tilfælde af angreb og hændelser kan videreføres.

Der indføres også nye og skærpede krav om underretning til Energistyrelsen om hændelser, som negativt kan påvirke eller har potentiale til at påvirke i energiforsyningen i overensstemmelse med direktiverne. Formålet er bl.a. at sikre, at myndighederne har information om væsentlige hændelser for bl.a. at kunne afbøde potentielt spredning af hændelser til f.eks. andre virksomheder. Desuden videreføres og præciseres Energistyrelsens og Energinets forpligtelser på beredskabsområdet i forhold til at understøtte sektorberedskabet.

Der lægges op til, at kravene til virksomhedernes beredskab nærmere præciseres i loven og udmøntes på bekendtgørelsesniveau. Det er også en del af svaret på de spørgsmål, der er stillet omkring præciseringer, nemlig at det er et dynamisk område, vi har med at gøre, og derfor kan der blive behov for løbende tilpasninger, f.eks. af tekniske krav til cybersikkerhed, i takt med den digitale udvikling.

Som afslutning vil jeg gerne takke for den interesse, der i dag er blevet udtrykt for lovforslaget. Jeg ser frem til at drøfte lovforslaget og behandlingen i udvalget. Tak for ordet.

Kl. 13:27

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet, og jeg siger tak til klima-, energi- og forsyningsministeren.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 113:

Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed til søs, lov om skibes besætning, søloven og forskellige andre love. (Fratagelse af retten til at arbejde på danske skibe for søfarende, der begår personfarlig kriminalitet om bord eller i relation til tjenesten, ny uddannelse for færgenavigatører, justering af årlig afgift for skibe og ikraftsættelse for Grønland af ændringer til søloven og lov om sikkerhed til søs).

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 11.12.2024).

Kl. 13:28

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Kim Aas fra Socialdemokratiet.

Kl. 13:28

(Ordfører)

Kim Aas (S):

Tak for ordet, formand. Vi skal i dag behandle L 113, som er et lovforslag med tre elementer. Med det første element gør vi mere for at skabe sikre rammer for alle ansatte, der arbejder på danske skibe. Den 1. januar 2024 fremlagde regeringen et tiltag, der skulle forebygge dårligt arbejdsmiljø på danske skibe med mobning, chikane eller uønsket adfærd, som jo ikke er acceptabelt. Med lovforslaget her strammer vi reglerne yderligere. Fremover skal det være muligt for domstolene at forbyde personer med domme for vold eller seksualforbrydelser at kunne arbejde på skibe i Danmark og i udlandet.

Det er et afgørende skridt for at skabe rammerne for, at ansatte, der arbejder til søs, kan gå sikkert på arbejde. Det skal man kunne gøre, om man arbejder til søs eller til lands.

Den anden del af lovforslaget er en forlængelse af det, vi i foråret 2024 gjorde, da vi gjorde det muligt at uddanne sig til færgenavigatør i Danmark. Det var afgørende for at få flere dygtige navigatører i de danske indre farvande. Det har dog vist sig, at der har været nogle bureaukratiske udfordringer efter endt uddannelse, og det skal vi gøre op med. Det ændrer vi nu på, ved at der åbnes for, at færgenavigatører fremadrettet lettere kan inkluderes og ansættes i skibsbesætningerne, og at der også gives et sønæringsbevis ved færdiggørelse af de her uddannelser. Det skal være en styrke at videreuddanne sig i Danmark, også når det handler om arbejdet til søs, og her skal vi ikke skabe unødigt besvær.

Det tredje element i L 113 er, at det foreslås, at den samlede brugerbetaling for at have skibe under dansk flag hæves til 15 pct. Det tiltag skal styrke det fremadrettede danske skibsregister. Der har ikke været reguleret på det her område siden 2013, og det sker for at skabe en større brugerbetaling på et område. Dette opnås, ved at der sker en justering af afgifterne, sådan at man hæver det fra 5 til 15 pct. Dog fastholder man modellen, som indebærer, at de store skibe betaler en forholdsmæssigt større afgift end de mindre skibe.

L 113 er dermed et lovforslag, der er med til at styrke og skabe et sikkert arbejdsmiljø på danske skibe, som gør det endnu mere attraktivt at uddanne sig inden for branchen. Ikke mindst styrker man med L 113 fremtiden for det danske skibsregister. Vi kan her fra Socialdemokratiet støtte lovforslaget, og vi ser frem til det kommende samarbejde og de kommende forhandlinger. Tak for ordet.

Kl. 13:30

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til Kim Aas fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til fru Linea Søgaard-Lidell fra Venstre.

Kl. 13:30

(Ordfører)

Linea Søgaard-Lidell (V):

Tak for ordet. Jeg er her i stedet for vores erhvervsordfører, som er optaget af et andet møde. I Venstre ser vi med stor velvilje på det fremsatte lovforslag. Vi har modtaget beretninger om flere tilfælde, hvor besætningsmedlemmer har oplevet chikane, og vi er også blevet gjort bekendt med alvorlige sager. Derfor er det her lovforslag vigtigt.

Når man arbejder på en overfart, er det afgørende, at hele besætningen kan stole på hinanden. Det kræver et stærkt sammenhold og tillid at være på havet. Derfor glæder det mig, at vi med det her lovforslag styrker sikkerheden og trygheden for alle om bord. Med lovforslaget indfører vi en vigtig mulighed for domstolene for at fratage personer, der tidligere er dømt for alvorlig vold og seksualforbrydelser, retten til at arbejde på danske skibe. Det er et væsentligt skridt for at beskytte både besætning og passagerer. Samtidig fjerner vi unødige bureaukratiske barrierer for de danskere, der har gennemført en uddannelse som sønavigatør. Det skal være lettere for dem at videreuddanne sig uden at møde unødvendig modstand fra systemet.

Med det initiativ styrker vi sikkerheden til søs og sikrer, at Danmark fortsat kan opretholde sine høje standarder inden for søfarten. Det er noget, som vi kan være stolte af. Derfor støtter vi i Venstre lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 13:32

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Linea Søgaard-Lidell fra Venstre, og jeg byder nu velkommen til fru Betina Kastbjerg fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:32

(Ordfører)

Betina Kastbjerg (DD):

Tak for det. For Danmarksdemokraterne er det afgørende at sikre danske sømand et godt og trygt arbejdsmiljø. I det lys er det positivt, at der nu indføres en mulighed for at fratage personer muligheden for at gøre tjeneste på danskflagede skibe, hvis de dømmes for bl.a. vold, seksualforbrydelse, frihedsberøvelse, psykisk vold eller trusler om vold, hvis forbrydelsen er sket om bord eller i relation til tjenesten. Det er vigtigt, vi tager ansvar for at skabe et trygt og sikkert arbejdsmiljø.

Derudover foretages der en række mindre justeringer af loven, herunder Søfartsstyrelsens gebyrstruktur. Bl.a. vil færger til småøer med forslaget blive fritaget for den årlige afgift i det omfang, at færgeruterne er omfattet af § 21 b i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Desuden gives der mulighed for at udstede en ny gruppe af sønæringsbeviser. Alt i alt er det gode initiativer, synes vi i Danmarksdemokraterne, så vi stemmer for.

Kl. 13:33

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Betina Kastbjerg fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til fru Anne Valentina Berthelsen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:33

(Ordfører)

Anne Valentina Berthelsen (SF):

Mange tak for ordet, formand. Jeg skal gøre det rigtig kort og holde den her tale på vegne af SF's erhvervsordfører, fru Lisbeth Bech-Nielsen, som desværre ikke kunne være til stede her i salen i dag. I SF ser vi det her lovforslag som et vigtigt skridt i retning af øget sikkerhed og retfærdighed til søs. At tage retten til at arbejde på danske skibe fra dem, som begår alvorlig kriminalitet, styrker jo ikke bare vores maritime sikkerhed, men beskytter samtidig også rettighederne for vores ærlige og redelige søfarende, og derfor hilser vi lovforslaget velkommen. Det gør vi også med den nye uddannelsesmulighed for færgenavigatørerne, som på sigt vil være med til at styrke infrastrukturen til de små øer i de danske farvande, og det er jo selvsagt rigtig vigtigt.

Kort sagt støtter vi lovforslaget, som styrker vores nationale maritime arbejdsmiljø og medvirker til at sikre en retfærdig og sikker fremtid for dansk søfart. Og så skulle jeg hilse fra repræsentanten fra IA og sige, at de også støtter lovforslaget.

Kl. 13:34

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Anne Valentina Berthelsen fra Socialistisk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Pernille Vermund fra Liberal Alliance.

Kl. 13:34

(Ordfører)

Pernille Vermund (LA):

Tak for det. Det skal være sikkert og trygt at arbejde på danske skibe. Derfor skal mobning og chikane stoppes. Det er hovedformålet med det lovforslag, som vi behandler i dag, og det er umiddelbart

et formål, som det er svært at være uenig i. *Men* er løsningen mere lovgivning? Og er det rimeligt at liste en afgiftsstigning med ind i forsøget på at fremme dette noble formål? Det mener vi ikke i Liberal Alliance.

Lovforslaget, som vi behandler i dag, omhandler ændringer af lov om sikkerhed til søs, lov om skibes besætning, søloven og forskellige andre love. Konkret ønsker regeringen med lovforslaget bl.a. ved dom at kunne fratage personer retten til at gøre tjeneste på danske skibe, hvis de bliver dømt for vold eller sædelighedsforbrydelser, og at indføre nye krav om uddannelsesniveau af skibenes besætning.

Men er der noget, der i dag forhindrer rederier og færgeselskaber i at bede jobansøgere om at fremvise en ren straffeattest? Nej. Hvis de ansvarlige for driften af danske skibe vil sikre, at tidligere dømte ikke får ansættelse, er der ikke noget til hinder for, at de selv sørger for det. Hvis en medarbejder føler sig utryk ved at være ansat på et skib, hvor en tidligere dømt har job, er der intet, der forhindrer medarbejderen i at søge væk.

Det er ikke en politisk opgave at tvinge danske skibe til at fravælge ansættelse af medarbejdere, der tidligere har modtaget og udstået en straf. Det er tværtimod endnu et eksempel på den stigende overregulering, der medfører unødvendigt bureaukrati blandt danske virksomheder. Det er opgaver, som bør kunne løses af arbejdsmarkedets parter.

Lovforslaget har desuden til formål at øge afgiften for skibe, der vil sejle under dansk flag, samt indføre en refusion til de skibe, der sejler på ruter omfattet af lov om kommunal udligning. I Liberal Alliance er vi kritiske over for, at regeringen vil hæve brugerbetalingen uden at fremlægge beregninger, der anskueliggør, hvilken del af Søfartsstyrelsens drift meropkrævningen skal dække.

Da lovforslaget her som nævnt samlet set vil medføre både mere bureaukrati og øgede afgifter, stemmer vi i Liberal Alliance imod. Tak for ordet.

Kl. 13:37

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Pernille Vermund fra Liberal Alliance. Jeg byder nu velkommen til fru Charlotte Bagge Hansen fra Moderaterne.

Kl. 13:37

(Ordfører)

Charlotte Bagge Hansen (M):

Tak for ordet, og godt nytår. Lovforslaget her har tre klare formål: at øge sikkerheden til søs, at reducere bureaukratiet og at styrke de danske skibsregistre. Moderaterne støtter forslaget, fordi det skaber tryghed, klarhed og balance i reguleringen. Når det så er sagt, vil jeg sige, at det, der er enormt vigtigt, når man er ude på søen, er, at man har et godt arbejdsmiljø, at man kan omgås hinanden, at man er tryk, og at der ligesom på enhver anden arbejdsplads ikke pågår og foregår mobning. Tit og ofte er de her folk jo ude i måneder ad gangen, og at der bliver lavet en regulering, i forhold til at vi strammer reglerne, så domstolen kan fratage retten til at arbejde på danske skibe, hvis man er dømt for vold og seksualforbrydelser, synes jeg kommer meget kærkomment, for det sker, netop fordi der har været problemer på det her område. Der er simpelt hen ikke nogen, der skal frygte for deres sikkerhed, når de går på arbejde, heller ikke til søs.

Så ændrer vi på færgenavigatøruddannelsen, og det vil sige, at vi gør det nemmere få flere kvalificerede færgenavigatører, så de får et søneringsbevis, så de kommer til at undgå unødigt ventetid, for der er brug for dem derude. Reguleringen af afgifter er jo ikke noget, som Moderaterne normalt ville synes var fornuftigt, men i den her henseende må man sige, at den bliver øget, og den er ikke blevet

øget i 12 år, og der er kommet flere opgaver til, så alt andet lige er det en nødvendighed.

Afslutningsvis vil jeg sige, at forslaget her øger sikkerheden, forenkler reglerne og styrker de danske skibsregistre. Så Moderaterne støtter forslaget.

Kl. 13:39

Formanden (Søren Gade):

Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Charlotte Bagge Hansen fra Moderaterne. Jeg byder nu velkommen til fru Helle Bonnesen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:39

(Ordfører)

Helle Bonnesen (KF):

Sikkerhed til søs lyder her efter en jule- og nytårsferie med god tid sammen med familien næsten som titlen på en hyggelig film, men det er faktisk en ret alvorlig sag. Vi har i flere sammenhænge kigget på arbejdsmiljø og sikkerhed i mange brancher, både i det her udvalg og i andre udvalg, og nu er turen så kommet til det maritime.

Vi taler her om ændrede straffebestemmelser i lov om sikkerhed til søs, så domstolene i fremtiden har mulighed for at fratage personer retten til at gøre tjeneste på danske skibe, hvis de bliver domfældt for alvorlige forbrydelser. På enhver arbejdsplads og måske i særdeleshed i lukkede miljøer, som et skib eller en båd er, vil det skabe et mere trykt og sikkert arbejdsmiljø. Vi kender i øvrigt også den her fremgangsmåde fra andre brancher, bl.a. medicinske, pædagogiske og sociale.

Det er nok lidt for naivt at tro, at forslaget betyder, at mobning, chikane og det, der er værre, om bord dermed bliver udryddet, men vi mener, at det er et godt skridt. Og så er det et initiativ, som også bygger på stor opbakning i branchen, hvilket vi noterer som en væsentlig del af behandlingen.

Forslaget går også ud på, at den årlige afgift, der betales af ejere eller noterede befragtere af skibe, der er optaget i danske skibsregistre, sættes op med en anelig procentsats. Det forhold agter vi at dykke ned i og høre mere om beregningerne bag. Endvidere nævner høringssvarene også, at der måske bør ændres på visse fagterminologiske udtryk for i lovforslaget. Vi forventer, at det kan afklares enten ved opfølgende spørgsmål eller i andenbehandlingen.

Men alt i alt mener vi, at initiativet er positivt, og vi hælder til at støtte forslaget, under forudsætning af at de nævnte forhold giver mening efter nærmere dialog. Tak.

Kl. 13:41

Formanden (Søren Gade):

Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Helle Bonnesen fra Det Konservative Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til hr. Peter Kofod, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:41

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det, formand. Det helt centrale i det her lovforslag er jo at sikre en større grad af sikkerhed og tryghed for de folk, der færdes til søs, og som er der måske mange uger og måneder. Det hovedsigte i lovforslaget er vi fuldstændig enige med regeringen i er vigtigt, og at det er en prioriteret sag, og derfor støtter vi forslaget.

Ændringen af uddannelsen som færgenavigatør er der en forbedring af, for man gør det mere enkelt med lovforslaget, og derfor synes vi også, det er et udmærket element.

Så alt i alt kan Dansk Folkeparti godt støtte lovforslaget her. Tak.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Katrine Robsøe fra Radikale Venstre.

Kl. 13:42

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tusind tak for det. I Radikale Venstre synes vi også, at lovforslaget her grundlæggende lyder fornuftigt. Vi er glade for, at der naturligvis er en retssikkerhed i forhold til det her med, at en dommer naturligvis er inde over, når de her ting skal besluttes i forhold til at udelukke, at man kan arbejde i branchen bagefter og på de her skibe.

Vi ser det også som en ret vigtig ting, at branchen jo selv har været ude at bakke op om de her initiativer. Vi ønsker nemlig også at sikre, at branchen har de bedste muligheder for at sikre sikkerheden til søs. Vi ser også fine takter i forhold til uddannelse som færgenavigatør, og derfor støtter Radikale Venstre lovforslaget.

Kl. 13:42

Kl. 13:43

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Katrine Robsøe fra Radikale Venstre. Det afsluttede ordførerrækken, og derfor byder jeg nu velkommen til erhvervsministeren.

Kl. 13:43

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand, og godt nytår til formanden og til andre i salen. Først og fremmest vil jeg selvfølgelig sige tak for den meget positive modtagelse af lovforslaget her. Som sagt har lovforslaget tre formål. For det første skal vi gøre det mere sikkert og trygt at arbejde på danske skibe. Derfor strammer vi nu reglerne for tidligere dømte. For det andet gjorde vi det i foråret muligt at uddanne sig til færgenavigatør i Danmark. Det var et vigtigt skridt for at få flere kompetente navigatører i indre danske farvande. Men som loven er nu må vi nok indrømme, at der er en masse bureaukratisk bøvl efter endt uddannelse. Det ændrer vi på nu. For det tredje og sidst, men ikke mindst, opjusterer vi så, som det også har været omtalt, afgiften for at have skibe registreret i danske skibsregistre. Det skal bidrage til at løfte Søfartsstyrelsens arbejde med skibsregistre og komme store dele af erhvervet til gode. Det gælder bl.a. sikringen af ejerrettigheder ved registrering, international regeludvikling og også, hvad der er nok så vigtigt i den tid, vi lever i nu, rådgivning af rederierne.

I januar 2024 kom vi med en række nye tiltag, som skal forebygge mobning og chikane på danske skibe. Nu strammer vi som sagt reglerne. Fremover skal være muligt for domstolene at forbyde at arbejde på danske skibe for personer, der er dømt for vold eller seksualforbrydelser. Det gælder både domme herhjemme, men det gælder også domme i udlandet. Jeg tror, det er vigtigt, som også den radikale ordfører understregede, at det jo er anbefalinger, som er kommet fra erhvervet selv, og som der var bred opbakning til, da de kom, fordi de tager fat på et alvorligt problem. Det er som sagt et vigtigt skridt på vejen mod at skabe et mere trygt og sikkert arbejds miljø til havs.

Samtidig åbner vi for, at en skibsbesætning fremover også kan inkludere færgenavigatører, og at der kan gives søneringsbevis til dimittender fra uddannelsen. For vi skal selvfølgelig opfordre folk til at videreuddanne sig. Vi skal ikke bare skabe besvær for dem.

Desuden foreslår vi, at den samlede brugerbetaling for Søfartsstyrelsens udgifter forbundet med at have skibe under danske flag stiger fra ca. 5 pct. til ca. 15 pct., altså som en brugerbetaling. Det opnår vi som sagt ved at opjustere afgiften for at have skibe registre-

ret i de danske skibsregistre. Grundmodellen, som vi kender den, er uændret, det vil sige, at de store skibe stadig betaler en forholds- mæssig større afgift end mindre skibe. Det er vigtigt at understrege her, som flere også har været inde på, at det her er en årsafgift, som blev indført i 2013, og at den ikke har været ændret siden da. Afgiften bidrager så til at finansiere de opgaver, som myndigheder selvfølgelig har, når de har arbejde, der er forbundet med, at skibe sejler under dansk flag. Det gælder bl.a. i forhold til skibsregistre- ring. Skibsregistre bidrager til at opretholde Danmarks position som en af verdens førende søfartsnationer, og skibsregistre gør det f.eks. lettere at drive forretning, registrere ejerforhold og pantrettig- heder samt sikre finansiering. Søfartsstyrelsens opgaver i forbindelse med registreringerne her og registre indebærer også rådgivning og vejledning til alle interessenter i søfartserhvervet, herunder både rederierne, men også de søførende.

Så alt bidrager lovforslaget til at gøre det mere sikkert og trygt at arbejde om bord på danske skibe og til at sikre, at vi også i fremtiden kan have gavn af de danske skibsregistre, så vi også her kan bidrage til, at vi fortsat kan være en stolt og stærk søfartsnation.

Tak for den brede opbakning. Jeg ser frem til den videre behand- ling af lovforslaget i vores Erhvervsudvalg. Tak for ordet, formand.

Kl. 13:48

Formanden (Søren Gade):

Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til erhvervsministe- ren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis in- gen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Mødet udsættes i 5 minutter.

Mødet er udsat. (Kl. 13:48).

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 114:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Akkre- diteringsordning til kontrol af beholdere til opbevaring af fly- dende husdyrgødning og ensilagesaft m.v.).

Af ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus).

(Fremsættelse 12.12.2024).

Kl. 13:52

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Mødet er genoptaget.

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører, jeg byder velkommen til, er fru Ida Auken fra Socialdemokratiet.

Kl. 13:53

(Ordfører)

Ida Auken (S):

Mange tak, formand. I Danmark har vi mange husdyr. Derfor har vi også rigtig mange gylletanke til at opbevare gyllen i. Hvis disse gylletanke ikke er ordentligt sikret, kan de forårsage store problemer. Laver man en lille, hurtige søgning, finder man desværre let eksempl- er på uheld med gylletanke.

I marts sidste år sprang en gylletank læk ved Salling og truede den nærliggende Spøttrup Sø. Beredskabet måtte sættes ind for at forhindre, at gyllen løb ned i bækken og siden i søen. Brandvæsenet pumpede løs for at forhindre, at gyllen nåede helt ned til søen.

I februar sidste år løb en gyllebeholder over i Hødalen, Mølgård, i Aars, hvor Nordjyllands Beredskab måtte ud. Der ligger en å blot 500 m fra gården. Formentlig var der tale om en utæt hovedhane på gyllebeholderen.

I april var den gal tæt på Skive Fjord, hvor brandfolk fra Skive måtte suge gyllen op, inden den løb ud i fjorden.

»Lige nu pumper vi ti kubikmeter gylle op i timen. Vi pumper det op fra åen og ud på markerne,« fortalte beredskabet til TV MIDTVEST.

I juni kollapsede en 8.000 m³ stor gylletank ved Tarm i Vestjylland.

Når gyllen slipper ud, ender den ofte i noget vand et sted. Det kan være en fjord, der i forvejen kæmper med iltsvind, eller et vandløb på vejen mod havet. Det er en risiko, vi ikke skal løbe. Det duer heller ikke, at vores beredskab igen og igen skal alarmeres ved den slags uheld. Derfor skal der være bedre kontrol med området. I dag har vi regler for, at man skal være autoriseret for at udføre kontrollen med beholdere til flydende husdyrgødning og ensilagehaft, altså gylletankene, men desværre har det vist sig, at kontrollen alligevel har været meget mangelfuld. Der er fundet fejl i mellem 52 og 89 pct. af de udførte stikprøvekontroller, og det er ikke bare småfejl; der er fundet graverende fejl med betydelig risiko i mellem 23 og 42 pct. af tilfældene.

Det er tydeligt, at der er en udfordring med det nuværende kontrolregime. Derfor strammer vi op på reglerne. Den eksisterende beholderkontrolordning erstattes af en akkrediteret inspektions-ordning. Ministeriet vurderer, at det vil højne kvaliteten af kontrollen og dermed sikre vandmiljøet bedre. Det vil forhåbentlig også betyde, at endnu flere får fuldstændig kontrol over deres gylletanke, når risikoen for kontrol også stiger.

For Socialdemokratiet er beskyttelsen af det danske vand af største betydning. Vi ønsker ikke at udsætte vores søer, fjorde og vandløb for risikoen for gylletanke, der springer læk. Derfor strammer vi op på loven, og Socialdemokratiet kan støtte L 114. Tak for ordet.

Kl. 13:55

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning. Hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:55

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak, og tak for at ridse nogle konkrete eksempler op med nogle konkrete problemer med forurening af vores natur. Det, der undrer mig, er, hvorfor vi først ser det her lovforslag nu. Socialdemokratiet har jo haft ansvaret for miljøområdet i flere perioder, og der står det her i lovforslaget:

»Stikprøvekontrol af de autoriserede beholderkontrollanters arbejde viser, at der siden 2013« – 2013 – »er fundet fejl i mellem 52 pct. og 59 pct. af de udførte stikprøvekontroller, hvoraf betydelige og grove fejl udgør mellem 23 pct. og 42 pct.«

Jeg synes, det er helt vildt. Det, som jeg egentlig ønsker at spørge ind til, er sådan set, hvorfor vi først ser en opstramning nu. For det, der bl.a. er registreret, er, at der ikke bliver foretaget tilsyn af de her kabler eller wirer, der går rundt om en gylletank, og som skal være i orden, for at gylletanken ikke kolliderer. Det er jo katastrofalt, at man så konstaterer, at der ikke er ryddet omkring beholderen, når man skal lave kontrollen. Ved ordføreren, hvorfor vi først ser det her forslag, den her opstramning nu?

Kl. 13:56

Formanden (Søren Gade):

Fru Ida Auken.

Kl. 13:56

Ida Auken (S):

Mange tak for spørgsmålet. Nej, jeg ved faktisk ikke, hvorfor man først gør det nu. Man kan sige, at for mit vedkommende er jeg først blev bevidst om, at der var den udfordring, nu. Og eftersom ministeren i dag, ministeren for grøn trepart, har været minister i ganske få måneder, tror jeg, man må sige, at han udviser rettidig omhu ved at få strammet op på de her ting, så snart det overhovedet kommer på hans bord. Vi er her med det måske tredje lovforslag overhovedet i det her år, så vi er helt enige med Enhedslisten i, at det her skal rettes op nu.

Kl. 13:57

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 13:57

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg vil ikke klandre den nuværende minister. Nu har jeg kun siddet i Folketinget i knap 10 år og oplevet 7 forskellige landbrugsministre, så der er jo sådan set nogle, der tidligere har haft ansvaret for måske at stramme op. Der kunne også være nogle miljøministre, der havde fået øje på det her. Jeg undrer mig virkelig, og det må vi få afklaret ved en udvalgsbehandling. Man kan da ikke skrive sådan her i et lovforslag med de fakta, der er, uden at have kendt til den viden siden 2013. Så det er virkelig noget, vi skal have afdækket: Hvorfor er der ikke sket en opstramning tidligere?

Kl. 13:57

Formanden (Søren Gade):

Fru Ida Auken.

Kl. 13:57

Ida Auken (S):

Ja, ordføreren har siddet i Folketinget i 10 år, og det har været 10 rigtig gode år sammen med hr. Søren Egge Rasmussen. Jeg har siddet her i 17 år, og det, jeg ved, er, at der sker fejl. Det, der er det afgørende, er, om man retter op på dem, når man finder dem. Jeg har ikke kendskab til, at man har været bevidst om det her hos den nuværende minister. Han har i hvert fald handlet så hurtigt, har overhovedet kunne. For mig at se er det vigtige jo, at vi handler, når vi kommer til det her. Enhedslisten har jo heller ikke, så vidt jeg ved, gjort os opmærksomme på det her før. Så for mig at se er det vigtige, når der sker fejl, at man får rettet op på dem.

Kl. 13:58

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Ida Auken fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Hans Christian Schmidt fra Venstre.

Kl. 13:58

(Ordfører)

Hans Christian Schmidt (V):

Tak for det, formand. Jeg skal selvfølgelig hilse fra vores sædvanlige ordfører på området, Erling Bonnesen, som desværre ikke kunne være her i dag. Hilsenen er hermed overbragt.

Lovforslaget har jo til formål at forbedre kontrollen af beholdere til flydende husdyrgødning og ensilagesaft. En række stikprøvekontroller har vist, at der har været en række fejl i nogle af kontrollerne på området, og det kan vi jo ikke være tjent med, da en kollapsede

gyllebeholder kan medføre, at gyllen løber ud i det danske vandmiljø. Ligeledes skal vores landbrugere kunne forvente en vis standard i de kontroller, der udføres. Det er derfor fornuftigt, at kontrollen fremadrettet skal foretages af virksomheder, som er akkrediteret til at udføre denne opgave. På denne måde sikres en forbedring af kvaliteten i de udførte kontroller.

Jeg vil godt allerede nu sige, at der nok bliver mulighed og behov for at stille et par enkelte spørgsmål under udvalgsbehandlingen, men det vil jo også kun være helt normalt. Det kan f.eks. handle om kommunerne, og hvordan og hvorledes det går med dem.

Men ellers kan Venstre støtte forslaget. Tak.

Kl. 13:59

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Hans Christian Schmidt fra Venstre. Jeg byder nu velkommen til hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:00

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for ordet. Det er jo alligevel imponerende, at vi første dag efter juleferien får et af de helt store spørgsmål herinde: akkrediteringsordningen på gyllebeholdere, ensilagesaft m.v. Hvis kritikken fra Enhedslisten bliver, hvorfor der ikke er sket noget tidligere, så kan man selvfølgelig godt sige, at glasset er halvt tomt, og at det da også er træls, men det vigtige er jo, at der bliver gjort noget. Jeg tror faktisk, at de fleste, der har en ensilagebeholder eller en gyllebeholder, har en interesse i, at dem, der kontrollerer dem, kontrollerer dem på en måde, sådan at du også sikrer dig, at din gylletank ikke springer læk. Der er faktisk ingen landmænd, der har behov for, at deres beholder springer læk. Så det tror jeg kommer til at blive taget imod med kyshånd.

Der er jo nogle problemstillinger og nogle ting, ligesom Venstre siger, vi i udvalgsbehandlingen nok lige skal have spurgt ind til: Hvem skal kontrollere det? Får vi kontrolleret nok? Når vi nu engang stemmer det her igennem, og det er jeg næsten overbevist om at vi alle sammen gør, så vi med tryghed kan sige, at vi ligesom har fået krydset det af.

Jeg har selv siddet som teknik- og miljøformand i en kommune, og det her er en problemstilling, og det har vi vidst i masser af år. Nu får man øjnene op for det og siger, at der er fejl i 53 pct. af tilfældene. Selv for en tidligere skatteminister med et vurderingssystem er det jo en sejr, kan man sige, men det er jo alt for meget, for problemstillingen og den helt seriøse baggrund for det her er, at springer en af de her beholdere læk og ligger den tæt på især et åbent vandløb, så er det et kæmpeproblem.

Når det så er sagt, vil jeg også godt lige minde de partier, som til den grønne trepart har spurgt, hvordan vi klarer klimaforandringerne, om, at når vi har biogasanlæg og beholdere omkring det, kan vi jo heller ikke leve med, som det skete i min nabokommune, at der er overløb på dem, for så ligger det bare og flyder rundt på markerne i ugevis. Så de partier, som er imod, at der i landbruget er en risiko for, at det springer læk, skal bare lige gribe i egen barm og sige: Vandmiljøet er jo vigtigt, uanset om man har en god intention med det til at lave noget grøn energi, eller det er til dyreproduktion.

Vi skal passe på vores miljø; vi skal passe på vores vandløb, og derfor giver det rigtig god mening, at vi sikrer, at der kommer en akkrediteringsordning, så vi er sikre på, at folk ved, hvad det er, de skal ordne, og så ved landmændene også, at dem, der kommer og undersøger det – for de har jo fået og får undersøgt det i forvejen – får en sikkerhed for, at der er et vist kvalitetsniveau, de kan stå på mål for, når de skal betale regningen.

Så i Danmarksdemokraterne har vi enkelte spørgsmål, i forhold til om vi har kapaciteten i kommunerne, og hvad det kommer til at

koste, og hvor meget dyrere det bliver, for jeg har en tro på, at der nok kommer en regning på et eller andet tidspunkt, men når det så er afklaret og vi kommer i mål, er vi for et bedre miljø og bedre vandmiljø, og vi kommer til at stemme for forslaget.

Kl. 14:03

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til hr. Carl Valentin fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:03

(Ordfører)

Carl Valentin (SF):

Mange tak. Først og fremmest byder SF regeringens lovforslag velkommen. For os i SF er der ikke nogen tvivl: Problemet med manglende og fejlbehæftet kontrol i landbruget er akut. For udsivning fra beholdere til opbevaring af flydende gødning og ensilagesaft er et udbredt problem, som truer vores vandmiljø og skader naturen.

Det derfor også rystende at læse tallene fra stikprøvekontrollerne på området, altså fejl i 52-89 pct. af kontrollerne siden 2013, som det også har været nævnt fra talerstolen her tidligere. Og et betydeligt antal af de her fejl er grove fejl. Det synes jeg er tal, som må få alarmklokkerne til at ringe meget højt og tydeligt. Konsekvenserne af status quo er helt uacceptable. Det undrer mig faktisk, at man har kunnet acceptere, at et kontrolsystem svigter så massivt i så lang tid.

Sagen, vi taler om i dag, er desværre ikke enestående. Den relaterer sig også til den kritik, som Statsrevisorerne sidste år har rettet mod tilsynet med landbrugets kvælstofudledninger, altså et kontrolsystem, der kun dækker 3,7 pct. af landbrugene fra 2019-2022 og alligevel afslører alvorlige overtrædelser i hver tredje kontrol, for ikke at nævne kontrollen med ulovlige pesticider, hvor hele 40 pct. af kontrollerede landbrug overtrådte reglerne i 2023.

Når vi ser sådan nogle mønstre på tværs af kontrolområder, kan vi kun konkludere, at der er noget fundamentalt galt med systemet. SF bakker selvfølgelig op om lovforslaget som et skridt i den rigtige retning, men mener også, at der skal nogle større reformer til, hvis vi skal løse det her problem. Tak for ordet.

Kl. 14:05

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning. Hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:05

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg synes også, det er rystende tal, der findes i det her lovforslag. Man kan da selvfølgelig forestille sig, at man kommer frem til at lave nogle opstramninger i det lovforslag her. Når man ser på de hændelser, der har været, altså forureningssager rundt i landet, som mest er koncentreret om foråret, når der bliver kørt gylle ud, og hvor gyllebeholderen måske er helt fyldt, så synes jeg, det godt må give anledning til, at man ønsker nogle opstramninger.

Det kunne jo f.eks. være opstramninger om, at gyllebeholderne, hvis de ligger relativt tæt på åer, fjorde eller søer, skulle tilses oftere, så man sådan set kom frem til at have nogle andre krav, hvis det var sådan, at gyllebeholderne lå et sted, hvor der var et øget risiko for forurening. Man kunne også forestille sig, at man havde oftere kontrol end hvert tiende år, som der er lagt op til lovforslaget, men måske hver femte år. Er det noget, som ordføreren kunne forestille sig kunne være opstramninger i det her lovforslag for at tage vare på naturen?

Kl. 14:06

Kl. 14:08

Formanden (Søren Gade):
Hr. Carl Valentin.

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:06

Kl. 14:08

Carl Valentin (SF):

Ja, det er det bestemt. Jeg synes egentlig også, at vi godt kunne overveje sådan et mere gennemgribende paradigmeskift, hvor staten tager et større ansvar for kontrollerne, end den gør i dag. Jeg synes da bestemt, det kunne være spændende at se på. SF er sådan set også klar til at kigge på det her sammen med Enhedslisten, hvis man skulle lave nogle ændringsforslag eller lignende. Jeg synes i hvert fald, det kunne være spændende, og der er helt sikkert mulighed for, at vi kunne gøre det bedre.

Kl. 14:06

Formanden (Søren Gade):
Hr. Søren Egge Rasmussen.

Carl Valentin (SF):

I SF går vi generelt rigtig meget op i at beskytte vandmiljøet. Jeg ser da frem til at se hr. Kim Edberg Andersens forslag, men jeg vil nok ikke stå her og love, at vi kan støtte et forslag, vi ikke har set endnu. Jeg vil også lige minde om, at hvis vi tager sådan noget som f.eks. kvælstofområdet, er det jo ikke spildevand, der er det store problem; det er jo forureningen fra landbruget. Det ved vi tydeligt fra forskerne. Grunden til, at vi ser det her massive iltsvind, er landbrugets forurening. Der er uproportionalt stort fokus på spildevand, i forhold til hvor vi ved problemet kommer fra. Det er 70 pct. af den forurening, der kommer med kvælstof, der kommer fra landbruget. Det er 90 pct. af den menneskeskabte forurening med kvælstof, der kommer fra landbruget. Jeg synes også, det er lidt vigtigt, at man har proportionerne på plads i den her debat.

Kl. 14:06

Kl. 14:09

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg synes, det var godt, at ordføreren nævnte Statsrevisorernes kritik af den kontrol, der er med landbrugets håndtering af gødning. Det er jo både en kritik af mangelfuld kontrol, og det er en kritik af, at landmændene ikke lever op til reglerne. Så jeg ser frem til, at vi kunne have en dialog i udvalget om, hvordan vi bringer Statsrevisorernes kritik ind, når vi skal forholde os til det her lovforslag. Så tak for at tage det emne ind.

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):
Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 14:09

Formanden (Søren Gade):
Hr. Carl Valentin.

Kim Edberg Andersen (DD):

Altså, jeg kommer aldrig til at benægte, at der kommer kvælstofudledning fra landbruget; det gør jeg ikke. Men vi bliver nok også nødt til at have fakta på plads. Der er jo også noget med, at middelvinden er blevet mindre, og det vil sige, at der er mindre ompiskning. Så i forhold til det her med iltsvind, er der andre faktorer, der spiller ind.

Kl. 14:07

Men ordføreren snakker udenom. Dengang vi snakkede om ajlebeholdere og gyllebeholdere, var det simpelt hen frygteligt, og det var simpelt hen et stort svineri, og det er altid sket. Og det overløb for husstande sker også allerede nu. Så er det sådan, at bare fordi det sammenlagt er sådan, hvis man tager det som en fællesmængde, at der ikke ret meget husspildevand, der ryger ud, så skal vi ikke gøre noget ved det – så er det kun det fra landbruget? Eller skal vi gøre noget, for at al vandmiljø bliver bedre? For det er jo meget enkelt. Jeg vil bare høre, om SF kan være med på beslutningsforslaget, hvor vi forbyder overløb på offentlige rensningsanlæg og man også skal have lavet magasiner til at have det vand, der er i overskud, indtil de kan rense det.

Kl. 14:07

Kl. 14:10

Formanden (Søren Gade):
Hr. Kim Edberg Andersen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:07

Kl. 14:10

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Jeg hører egentlig en positiv tilkendegivelse af, at vi skal passe på miljøet. Og så hører jeg den her sædvanlige sang – jeg får den nok også fra Enhedslisten lige om lidt – om, at det kun er fra landbruget. Det er frygtelige ting. De ligger lige oven på vandet, og de hælder faktisk nærmest med vilje spildevand direkte ud i åen. Nu kommer der et lovforslag, som gør det bedre. Det kommer vi alle sammen til at være for, tror jeg. Men jeg har brug for at høre, hvad SF så siger. Hvad med kommunale overløb fra kloakkerne, der pumper urensset spildevand ud, hver eneste gang der er regnvej? Kan jeg se den samme velvilje ved SF, når der lige om lidt måske kommer et beslutningsforslag fra mig om, at det også skal stoppes med det samme? Altså, når det spildevand, som ryger direkte ud, er fra byerne og ikke fra landbruget, vil SF så være lige så interesseret i, at vi sørger for at få ordentlige regler, som sikrer vores vandmiljø?

Carl Valentin (SF):

Jeg snakker da ikke udenom. Altså, jeg synes da, at det er fornuftigt også at se på den forurening, der kommer fra byer. Vi vil på alle mulige områder kæmpe for at begrænse den forurening, der forekommer. Jeg minder bare stille og roligt om proportionerne i det her. Jeg synes, der er sådan en tendens til, at når vi begynder at tale om landbrugets forurening – til trods for at det er det altoverskyggende – er der nogle partier, der meget belejligt altid lige prøver at rette lyset hen på en anden slags forurening. Den er da også relevant at debattere, men nu er det landbruget, det handler om i dag, og jeg synes, at det er godt, at vi får strammet op på noget af det her.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Carl Valentin fra Socialistisk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til hr. Carsten Bach fra Liberal Alliance.

Kl. 14:10

Kl. 14:11

(Ordfører)

Carsten Bach (LA):

Mange tak for det, formand. Man skulle jo tro, at der her på denne første tirsdag efter en lang og behagelig juleferie var lidt mindre diskussionslyst, men det er godt, at der er gang i drøftelserne her i salen og der ikke er behov for at få banket noget rust af.

Jeg vil sige tak til regeringen for at fremsætte det her lovforslag. Det har i hvert fald for mit vedkommende været et blindt punkt, tror jeg det hedder på dansk, at der her i forbindelse med den her autorisationsordning har været et ret stort problem med fejlkontroller. Det er selvfølgelig noget, der skal tages hånd om, og man kunne måske med rette i forbindelse med udvalgsarbejdet spørge ministeren efter, hvor længe man i ministeriet faktisk har været klar over den her ret høje fejlprocent. Det ville være meget relevant, tænker jeg, også for at foregribe en kritik fra måske Enhedslisten af, hvorfor der ikke er blevet gjort noget noget tidligere. Det kunne man jo håbe på i den her sammenhæng handler om, at man faktisk heller ikke i regeringen eller i ministeriet har været klar over den her udfordring. Jeg har i hvert fald ikke været klar over det.

Nu bliver der så gjort noget ved det, og det er jeg glad for. Om det så bliver den store åbenbaring og kommer til at ændre meget, at vi nu laver en ordning om fra en autorisationsordning til en akkrediteringsordning, må tiden vise. Og nogle derude kunne måske også finde på at stille det spørgsmål: Hvor tit sker de her hændelser? Hvor tit er der egentlig en gyllebeholder, der springer læk? Jeg tror, at Enhedslistens ordfører havde nogle eksempler fra tidligere. Men det, vi jo i den her sammenhæng skal huske på, er den risiko, der er her. Risikoen består jo af to elementer: sandsynligheden for og konsekvensen af hændelsen. Og i det her tilfælde med en gyllebeholder, der springer læk, er konsekvensen ret stor; vi har også hørt det omtalt af Socialdemokratiets ordfører med en meget fin beskrivelse af, at det kan have nogle ret store konsekvenser for vores vandmiljø. Derfor skal kontrollen og nu så i fremtiden den akkrediterede kontrol af vores gyllebeholdere selvfølgelig være så fejlfri som overhovedet muligt.

Jeg kunne, så vidt jeg lige husker, i høringssvarene se nogle kritiske røster omkring en mulighed for en form for monopoldannelse på det marked, der så kommer til at omfatte virksomheder, der skal lave akkrediteret kontrol af gyllebeholdere. Og der vil jeg da så fra Folketingets talerstol opfordre miljørådgivere og andet godtfolk til at blive akkrediteret, sådan at der er så mange virksomheder derude fremadrettet, der kan foretage de her akkrediterede kontroller. Det er så en opfordring fra Liberal Alliances ordfører i den her sammenhæng.

Men ellers vil jeg bare sige, at Liberal Alliance støtter lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:13

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning. Hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:14

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg kan berolige ordføreren med, at jeg allerede har indsendt udvalsspørgsmål, som vedrører, hvorfor det her lovforslag ikke er kommet tidligere, og jeg har også stillet spørgsmål om, hvor mange

beholdere, der er kollapsede, og hvor mange store udslip der har været de seneste år. Der er jo sådan set miljøorganisationer, der holder øje med det. Og det var ikke mig, der kommenterede på det tidligere – det var fru Ida Aukén, som refererede til en sag fra Spøttrup Sø, hvor 3.000 m³ gylle løb ud, hvilket nok skyldtes et kollaps.

Ellers sker de fleste af de større forureninger af vores åer, fordi man er ude at køre gylle ud alt for tidligt, på et tidspunkt, hvor jorden er mættet osv. Men der er sådan set nogle tilfælde, hvor der er tale om pumper, der går i stykker, eller en gyllebeholder, der kolliderer, og det er jo derfor, at det her lovforslag er vigtigt, hvis man kommer til frem til at have en bedre kontrol. Altså, det kan ikke nytte noget, at de der kabler omkring gyllebeholdere, som skal gøre, at den holder sammen, også når den er fyldt, ikke tilses, og det er jo det, som der står i lovforslaget ikke er sket. Det er jo vildt. Altså, nogle gange har vi for meget tillid til systemet – bare fordi der foretages kontrol, tror vi, det er godt. Kan ordføreren ikke se, at der er noget her, som der skal rettes op på?

Kl. 14:15

Formanden (Søren Gade):

Hr. Carsten Bach.

Kl. 14:15

Carsten Bach (LA):

Nu kunne jeg jo som forsvarsordfører referere til en sætning, man ofte bruger i forsvaret om tillid og kontrol, men det vil jeg lade være med. Men jeg er helt enig i det, som hr. Søren Egge Rasmussen nævner her, nemlig at vi skal kunne stole på, at den kontrol, der bliver udført, også bliver udført korrekt og giver et retvisende resultat, når det handler om at give et billede af, hvordan det ser ud derude, altså beholdernes tilstand osv. Og det spiller jo ind i det, som jeg sagde i min tale, nemlig at når vi taler om risiko, så er der jo to faktorer, nemlig sandsynligheden og konsekvensen, og for mig at se er konsekvensen af de her hændelser så stor, at vi på baggrund af den viden, vi har nu, om fejl i kontrollen, er nødt til at skærpe opmærksomheden på det her område.

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 14:16

Søren Egge Rasmussen (EL):

Ja, det der med kontrol er jo godt, men der er jo også nødt til at være en eller anden ledelse, som skal forholde sig til de kontrolresultater, og der er jo noget her, der indikerer, at det har svigtet. Der er nogle, der pisker rundt i hele landet og via nogle stikprøvekontroller registrerer, at der er sket betydelige og grove fejl, så hvorfor er der ikke nogle overordnede for de her kontrollanter, der ligesom bringer det her videre op på et politisk niveau? Eller er det sket? Altså, jeg undrer mig virkelig over, at der ikke er blevet strammet op på det område tidligere. Tror ordføreren, at der er nogle ledelseslag, der har svigtet her?

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):

Hr. Carsten Bach.

Kl. 14:16

Carsten Bach (LA):

Nej, jeg vil helst ikke tro noget om ledelsen i forhold til den styrelse og andet, der har et ansvar på det område. Jeg synes næsten, at det med alle de spørgsmål, der bliver stillet her i Folketingssalen, lyder, som om at Enhedslistens ordfører varmer op til et samråd, så vi kan måske se frem til, at vi skal have et åbent samråd om kontrollen af

gyllebeholdere i Danmark, og det vil jeg da i hvert fald personligt glæde mig til.

Kl. 14:20

Kl. 14:17

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:20

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Carsten Bach fra Liberal Alliance. Jeg byder nu velkommen til hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne.

Kl. 14:17

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, formand. Lovforslaget, som vi behandler her, har til formål at ændre og forbedre kontrollen af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning – det er det, vi i daglig tale dér, hvor jeg kommer fra, kalder for gylle – og ensilagesaft. Lovforslaget betyder ganske enkelt, at beholderkontrollen, som vi kender den i dag, i fremtiden skal udføres af akkrediterede virksomheder og ikke, som det er i dag, hvor det er en autoriseret person, der udfører kontrollen. Dette har det helt klare formål, at det skal forbedre kvaliteten af kontrollen af beholderne i fremtiden.

Det er en kvalitetsforbedring, der klart er påkrævet, da stikprøvekontroller af de autoriserede kontrollanters hidtil udførte kontroller nemlig viser, at der siden 2013 er konstateret fejl i et sted mellem 52 pct. og 89 pct. af de udførte stikprøvekontroller. Stikprøvekontrollerne viser også, at der er betydelige og grove fejl i 23-43 pct. af de udførte stikprøvekontroller. Det er store tal.

En grundig og korrekt kontrol af beholdere er vigtig, da det er med til at forebygge uheld og forebygge mulige udsivninger af gylle eller ensilagesaft i nærmiljøet, og det er også med til at forebygge, at der, i værste tilfælde, kan ske egentlige kollaps af gyllebeholdere. Dette er vigtigt, da både gylle og ensilagesaft kan forårsage endog store skader på vandmiljøet og på vores grundvand.

Alt i alt er det et fornuftigt forslag, som har til formål at sikre vores fælles miljø, og Moderaterne kan derfor med glæde støtte lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:19

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt kort bemærkning. Hr. Kim Edberg Andersen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:19

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Og tak til ordføreren. Som ordføreren selv er inde på, er grunden til, at vi ville have en akkrediteringsordning, dybest set, at det viser sig, at det jo ikke er godt nok med den ordning, hvori vi alle sammen allerede er blevet enige om, at der skal være en kontrol. Det er jo ikke godt nok, når vi i en stikprøve i forhold til 53 pct. kan se, at det er et problem, så akkrediteringsordningen er jo bare for ligesom at sige: Jamen det første skridt virkede ikke. Nu prøver vi med noget andet.

Men har ordføreren en idé om, hvor mange det er? For når nu SF og Enhedslisten åbner ballet her, lyder det, som om gyllebeholdere bare springer læk nærmest fra en ende af hele tiden. Har ordføreren en idé om, hvor mange vi taler om? Altså, hvor tit sker det her? Det er bare lige sådan, at vi ved, hvor stor en problemstilling det er kontra så meget andet, vi udløder til miljøet.

Så hvor mange tanke om året er det? Det er bare sådan best guess eller bedste bud fra en tidligere landmand: Hvor mange gyllebeholdere springer sådan? For jeg bor jo i et landområde, og jeg har ikke set dem springe endnu ude ved mig, så nogle af dem holder jo tæt en gang imellem.

Henrik Frandsen (M):

Nej, jeg har ikke noget tal på det, men vi kan jo i hvert fald konstatere, at det sker en gang imellem, og det er jo stærkt problematisk, hver eneste gang det sker. Vi kan også konstatere, at den kontrol, der har været hidtil, ikke har været tilstrækkelig, da der er påvist mangler i rigtig mange af kontrollerne.

Derfor tænker jeg også, at det er helt naturligt, at vi så som Folketing reagerer på det. Jeg hørte også ordføreren, da han var på talerstolen, sige, at Danmarksdemokraterne også bakker op om, at der skal være en bedre kontrol på området. Så jeg tænker, det er helt naturligt, at vi tager emnet op og så laver den kontrol på en anden måde, så vi sikrer os, at der ikke er de fejl i kontrollen fremadrettet.

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 14:21

Kim Edberg Andersen (DD):

Det har ordføreren ret i. For i Danmarksdemokraterne vil vi gerne passe på vandmiljøet, også når det er derude, hvor folk påstår vi får vores stemmer fra i modsætning til SF, som så snakkede fuldstændig udenom, dengang vi begyndte at tale om spildevand fra byerne. For det er jo ikke det, det her går ud på. Det her går ud på, at vi sikrer, at vi i worst case, hvor en beholder springer læk, ikke får ødelagt et vandmiljø eller jorden omkring.

Jeg vil bare gerne have sat det lidt i relief. Selvfølgelig går vi ind for, at det skal være rent, men det er bare det der med, hvor stor problemstillingen er. For jeg kunne godt forestille mig, at der var nogle herinde i salen, der kunne tænke sig at sige: Ja, det er igen landmændene – nu er det igen landmændene, og alle deres gyllebeholdere springer bare til højre og venstre. Det føler jeg mig sådan lidt afklaret omkring at Moderaterne heller ikke synes, for jeg er næsten sikker på, at Moderaternes ordfører heller ikke kan huske mange fra sit nærområde, der er sprunget.

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:21

Henrik Frandsen (M):

Nej, jeg tror ikke, man kan gå ud fra, at de springer sådan til højre og venstre. Så havde vi haft en helt anden situation, end vi har her. Jeg kan så også, sådan for lige at sætte det lidt i perspektiv, sige, at jeg jo nok er den eneste i den her sal i dag, der har været den lykkelige ejer af en gyllebeholder. Jeg har faktisk været den lykkelige ejer af fem gyllebeholdere på en gang, og jeg tror, de kunne opbevare 9.000 m³, og jeg har altså ikke oplevet, at nogen af dem er sprunget læk.

Men jeg har oplevet, at en i mit nærområde er sprunget læk, og det var simpelt hen, fordi wirene bristede, og så går der jo et kæmpe apparat i gang med at rydde op. Der skete ikke nogen miljøkatastrofe ved det, men det kunne der jo sagtens have gjort, hvis ikke beredskabet havde været snarrådigt, og hvis det f.eks. var sket om natten og der ikke var nogen, der havde opdaget det, der skete. Så Moderaterne bakker fuldt ud op om det her forslag.

Kl. 14:22

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne. Jeg byder nu velkommen til hr. Frederik Bloch Münster fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:22

(Ordfører)

Frederik Bloch Münster (KF):

Tak, formand. Dette lovforslag handler om at sikre orden med kontrollen af beholdere til flydende husdyrgødning og ensilagesaft, så vores vandmiljø ikke lider skade som følge af kollaps heraf eller lækage fra beholderne. Vi skal generelt set gøre mere for at sikre vores vandmiljø, og derfor hilser vi jo selvfølgelig idéen om bedre kontrol velkommen, for den nuværende praksis synes ikke at være optimal, så det skal der rettes op på. Vi noterer os dog, at der i høringssvarene udtrykkes en bekymring for, hvad forslaget betyder for konkurrencesituationen, og jeg kan så også forstå, at det nok p.t. kun kunne vil være en til to udbydere, der vil kunne påtage sig den her opgave, såfremt de skal akkrediteres først.

Man behøver selvfølgelig ikke at skabe hverken mono- eller duopolyer, så vi håber, at man laver en ny ordning på en facon, der skaber en optimal situation, omend markedet for kontrol af beholdere måske ikke er et særlig stort marked. Derudover efterspørges det, at den nye kontrolindsats ikke bliver rigid, således at man stadig, som det er i dag er, kan udbedre og håndtere fejl og mangler, i samme ombæring som kontrollen udføres. Det synes for os at være logisk, for vi skal jo spare så meget tid for erhvervslivet som muligt, så de kan komme tilbage til hovedopgaven.

Så vi vil sige, at for nu kan vi hverken sige klart ja eller nej til det her lovforslag, fordi vi egentlig gerne vil vide, hvad der er af andre mulighedsrum i forhold til at lave sådan en akkrediteringsordning. For alt andet lige synes det at indskrænke konkurrencesituationen og øge transaktionsomkostningerne at lave denne kontrol. Så vi afventer svar på det spørgsmål og den videre behandling heraf.

Kl. 14:24

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Så vi siger tak til hr. Frederik Bloch Münster fra Det Konservative Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Kl. 14:24

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Enhedslisten er jo for, at der bliver strammet op, og når man læser det her lovforslag, står der lige pludselig en oplysning om, at det her har været et kendt problem siden 2013. Så spørger man automatisk sig selv, hvorfor det så først er nu, der bliver strammet op.

Siden 2013 er der blevet fundet fejl i imellem 52 og 89 pct. af de udførte stikprøvekontroller, og så er det ovenikøbet alvorlige fejl, der er fundet, og det er sådan set alvorligt, når en stålwire omkring en gyllebeholder er defekt, eller at låsen, der er der, er defekt. Det er jo sådan en viden, som dem, der kontrollerer det, har, og der er nogle steder, hvor de så ikke har kunnet kontrollere det ordentligt, fordi der har stået alt muligt skrammel omkring gyllebeholderen, så de ikke har kunnet udføre deres arbejde. Jeg synes, at det, når man har nogle kontrolsystemer, må give anledning til, at man ligesom overvejer, hvordan man så sikrer, at det, som kontrollen finder ud af, bliver brugt. For ellers er der jo ikke nogen grund til at have kontrol, og jeg er sådan set for, at vi nu prøver at lave en akkrediteret inspektionsordning, som lovforslaget vedrører, men det er jo sådan set allervigtigst, at vi kommer frem til, at der er en kontrol. Og jeg har allerede indsendt nogle spørgsmål, og jeg har også indsendt et

spørgsmål om, hvor mange kollapse af beholdere der er registreret, og hvor store udslip derfra der har været.

For dilemmaet her er jo, at de der gyllebeholdere bliver større og større, fordi husdyrproduktionen bliver mere og mere koncentreret. Så jeg kan sagtens forestille mig, at man strammede op, hvis det er sådan, at nogle af de her gyllebeholdere ligger tæt på søer, vandløb og fjorde, og at man så skulle have en kontrol, der er oftere end de 10 år, der er lagt op til, og det kunne være hvert femte år. Man kan også forestille sig, at der var andre opstramninger, og jeg synes sådan set, at vi i forhold til det, som SF bragte ind i debatten omkring Statsrevisorens kritik, lige bør kigge på, om der er noget i den kritik, som kan bringes ind her og måske forbedre det her lovforslag.

Jeg synes, det er utrolig vigtigt, at vi tager vare på vores vandmiljø, og derfor er vi for, at der sker en opstramning, og at vi kommer frem til, at der kommer langt færre forureningssager, og det er så ikke, fordi jeg har kunnet finde en statistik over det, men Danmarks Naturfredningsforening har været inde at registrere 21 gylleulykker på 3 måneder, som vedrørte sidste forår, hvor der er flest forureningssager. Det er der, hvor der er nogle landmænd, som har en fyldt gyllebeholder, og de så forsøger at køre det ud på et tidspunkt, hvor jorden måske er for fugtig til at kunne tage gyllen, og det er måske på tidspunkter, hvor det er uhensigtsmæssigt. Der er i hvert fald mange sager, hvor det er udbringningen af gylle, der medfører, at man har en heftig forurening af nogle vandløb, og der er så registreret enkelte steder, hvor der er en gylletank, der er løbet over, der en pumpe, der ikke virker, eller der er et kollaps af nogle gyllebeholdere. Det er ikke det med et kollaps af gyllebeholdere, som fylder mest i de her 21 gylleulykker, som er registreret af Danmarks Naturfredningsforening sidste år, men det er jo et alvorligt problem, når det så indimellem sker. Så kan en øget kontrol af gyllebeholderne være med til at sikre, at vi varetager vores vandmiljøinteresser bedre, så er det selvfølgelig værd at gå efter, og derfor er Enhedslisten som udgangspunkt positiv over for det her lovforslag.

Kl. 14:28

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning. Hr. Kim Edberg Andersen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:28

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, og tak til ordføreren for en god tale. For jeg er langt hen ad vejen meget enig. Men der er jo nogle præmisser, som vi nok ikke er enige om, og det viser sig også lidt i ordførerens tale. For der er jo ikke ret mange af de gyllekatastrofer, som ordføreren snakker om, der decideret drejer sig om, at der er gyllebeholdere, der springer læk, men om, at der er folk, der kører gylle ud for tidligt osv., hvad der kan være alvorligt nok, men det er jo ikke det, vi diskuterer i dag.

Men hvis vi sådan i ånden kan være enige, tror Enhedslistens ordfører der kommer større mængder urensset spildevand ud til vandmiljøet i Danmark, end der kommer gylle ud, ved at der er gyllebeholdere, der springer læk?

Kl. 14:28

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:28

Søren Egge Rasmussen (EL):

Der findes rigtig mange tal for, hvad det er for en kvælstofforurening, der går til vores vandmiljø, og der udgør landbrugets langt hovedparten af det. Så er der noget, der kommer fra naturen, og så er der en meget, meget lille del, som kommer fra vores bysamfund.

Så jeg anerkender simpelt hen ikke forsøget på at afspore den landbrugsdebat, vi har her i dag, hvor man nu kan få et opfølgende spørgsmål om, at det drejer sig om et eller andet overløb fra nogle få bysamfund og nogle steder, hvor der ikke er kloakeret ordentligt. For det udgør så lille en del af den samlede kvælstofforurening, at det er en afsporing af debatten, som jeg ikke vil acceptere.

Kl. 14:29

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 14:29

Kim Edberg Andersen (DD):

Jeg snakker ikke kvælstof, men jeg snakker urenset spildevand, og det er jo ikke mig, der afsporer debatten, fordi man ikke har lyst til at snakke om, at byerne også forurener, men det er ordføreren selv, og det er jo også træls, hvis ens egne vælgere skal kigge i egen barm. For i Danmarksdemokraterne anerkender vi fuldt ud, at det her er et problem, og at der skal kigges på det. For vi skal ikke have gyllebeholdere, der springer læk, men det, jeg ikke anerkender, er, at det er et større problem, end det f.eks. er med urenset spildevand, der løber direkte ud, hver eneste gang det regner.

Så jeg spørger en gang til, for ordføreren brugte selv 3.000 m³ som et udgangspunkt og sagde, at det var, hvad der skete: Hvor mange kubikmeter urenset spildevand regner ordføreren med der kommer fra det danske kloaksystem kontra den mængde spildevand der kommer fra gyllebeholdere, der er sprunget læk?

Kl. 14:30

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:30

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg anerkender stadig væk ikke forsøget på at afspore debatten i dag. For dette drejer sig om gyllebeholdere og den massive forurening, der kan være, hvis en gyllebeholder springer læk. Det er det, som lovforslaget vedrører, og det er meget store mængder, hvis det er en stor gyllebeholder, og det kan være fuldstændig dræbende for et lokalt vandmiljø i en sø eller en å, når de her ting sker, og så gider jeg ikke at snakke om nogle små udledninger fra noget urenset spildevand, hvor der er utrolig lidt kvælstof i. Altså, et menneske udleder 5 kg kvælstof om året, og hvis der er en enkelt dag er noget urenset spildevand fra en eller anden landbrugsbebyggelse, hvor der er et lille husmandssted, hvor der bor to mennesker, og hvor det løber over, så er det ikke det, der er perspektivet her, men det er sådan set landbrugets store kvælstofforureninger.

Kl. 14:31

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere spørgsmål. Jo, undskyld, der er søreme lige en, der har indtegnet sig, idet jeg rejser mig op. Den næste, der får ordet, er hr. Hans Kristian Skibby. Værsgo.

Kl. 14:31

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak. Det er jo ikke hver dag, man hører en ordfører fra Enhedslisten sige, at man ikke ønsker at diskutere miljøpolitik, faktisk miljøpolitik, her i Folketinget. Det er faktisk det, vi er vidne til. Ordføreren siger: Med al respekt ønsker jeg ikke at deltage i den debat. Det var det, ordføreren sagde til den forrige spørger i forhold til uvedkommende vand. Vi ved jo, at omkring 20 pct. af alt det spildevand, der kommer igennem vores systemer, er uvedkommende vand. Det er utætte kloakker, det er uvedligeholdte vandløbssystemer til at få urenset spildevand hen til spildevandsselskaberne og få det korrekt

miljømæssigt behandlet. Det er uvedkommende vand fra 5.500 overløbsværker i Danmark, hvoraf en lille del er gjort mekanisk, mens alle de andre ikke er mekaniske. Det betyder, at udledningen foregår, uden at det bliver registreret, og man ved egentlig ikke, hvor det havner henne, andet end at det suser ned i vores undergrund. Det er bare det, der er så absurd, og er det virkelig Enhedslistens politik, at man ikke vil debattere det her i Folketinget.

Kl. 14:32

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:32

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det, jeg agiterede for, var ikke at acceptere det, når nogle politikere forsøger at afspore en seriøs debat, og det er det, Danmarksdemokraterne forsøger her ved at snakke om et eller andet problem. Det kan godt være, at problemet er stort i Hedensted Kommune, men så må ordføreren tage hjem og løse det problem i sit byråd, for hvis det virkelig er så stort et problem i Hedensted, jamen så er opgaven da lige for med det dobbeltmandat, som ordføreren har.

Men det, vi diskuterer i dag her, er sådan set en sag om at stramme op i forhold til de kæmpe gyllebeholdere, som ligger rundt omkring, hvor der er en risiko for, at nogle af dem kollapser. Og nu har den nye landbrugsminister, trepartsministeren, kommet med et forslag til, hvordan der strammes op, og det synes jeg er en rigtig god vinkel, og så skal vi ikke afspore debatten ved at snakke om en eller anden håndtering af noget husspildevand. Det er en afsporing af debatten, og det er det, jeg ikke gider at snakke om. Jeg gider sådan set godt at snakke om al mulig miljøpolitik, men jeg gider ikke acceptere det, når politikere forsøger at afspore en god debat.

Kl. 14:33

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 14:33

Hans Kristian Skibby (DD):

Jeg tror nu mere, at grunden til, at ordføreren ikke ønsker det, er, at det faktisk er en akilleshæl for Enhedslistens miljøpolitik, og det er jo, at man ikke tager udgangspunkt i den samlede udfordring med korrekt vandsagsbehandling her i Danmark. Og der er altså en stor, stor diskrepans mellem den manglende behandling, der er af spildevand fra husholdninger og fra dansk industri, og den, der er på landbruget. Jeg siger ikke, at vi skal negligere landbrugets udledninger og problemet omkring det, men ordføreren og Enhedslisten burde da også have en interesse i at få det samlede, nuancerede billede frem, for det er faktisk en opgave, der skal gå på to ben og ikke kun halte på ét, som ordføreren gør sig til talsmand for.

Kl. 14:33

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:33

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det er rigtig fint, hvis ordføreren tager hjem til Hedensted og løser problemerne i Hedensted med alt det der industrispildevand og husspildevand, men det, vi snakker om her, er sådan set et lovforslag, der vedrører store gyllebeholdere med massivt flere tons kvælstof end det, der er fra de danske husholdninger og fra industrien. Synderen i forhold til vandmiljøet er landbruget, og det er man nødt til at erkende, og det er skide godt, det er rigtig godt, at der kommer sådan et lovforslag her, der forsøger at stramme op på nogle ting.

Kl. 14:34

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Jeg fornemmede, at ordføreren rettede sig selv med hensyn til det ord, der røg ud over læberne, og det var fint. Vi siger tak til ordføreren og byder velkommen til den næste ordfører i rækken, som er fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:34

(Ordfører)

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Jeg synes egentlig ikke, der er blevet sagt rigtig meget godt fra talerstolen om, hvor vigtigt det er egentlig at passe på vores miljø. Det er jo kulturarv, det er noget, vi skal give videre til de kommende generationer, og derfor er sådan et lovforslag som det her jo også ekstremt vigtigt. Forleden dag blev jeg faktisk også konfronteret med en sag oppe fra min egen hjemegn i forhold til en oliebeholder, der lakkede forurening ud på grunden, og det her med, at man ligesom har, om det er en septiktanke, eller om det er en olietank, eller hvad det er, der ligesom lækker ud og ødelægger vores miljø, er jo noget, vi skal være ekstremt påpasselige med.

Så egentlig har jeg ikke så meget andet end det, andet end at jeg også kommer til at stille nogle spørgsmål i forbindelse med udvalgsbehandlingen, og jeg kan sådan set også tilslutte mig den lille bekymring, som ordføreren fra Liberal Alliance havde, og jeg vil også gerne opfordre til det, som ordføreren gjorde. Men egentlig vil jeg bare gerne sige, at vi fra Dansk Folkepartis side støtter det her lovforslag, for vi skal selvfølgelig passe på vores miljø, også imod sivende tanke.

Kl. 14:35

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak, og jeg byder velkommen til den næste ordfører i rækken, fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre.

Kl. 14:36

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Vi bakker selvfølgelig også op omkring det her forslag, som jo helt overordnet fører til en skærpet, forbedret kontrol med gylletanke. Jeg vil så sige, at selve forslaget fylder 38 sider med beskrivelse af gældende ret og ændringer osv., og jeg synes godt nok, man skal holde tungen lige i munden for helt at forstå, hvad der ligger i det her. Man ændrer jo en autorisationsordning til en akkrediteringsordning, altså et system til et andet system, som man så håber på er bedre, fordi det har vist sig gennem de her stikprøver, at der både er problemer med kvaliteten af gylletankene, men jo nok så meget med kontrollen af gylletankene, fordi det viser sig, at der altså har været mange, som har været i en problematisk tilstand, men er gået igennem den autoriserede kontrol. Og det er så begrundelsen for, at man nu går til en akkrediteret kontrol. Det bakker vi selvfølgelig op om.

Men jeg vil da også godt bruge anledningen til at sige, at jeg tror, at hele det her kvælstofområde jo hele vejen rundt har brug for et eftersyn. Nu nævnte SF's ordfører Rigsrevisionens beretning om kontrol med kvælstofanvendelse. Jeg har selv tidligere haft fokus på og over for ministeren nævnt problemet med gødningsregnskaber og lagerbeholdning af gødning. Det er der, så vidt jeg ved, heller ikke særlig meget kontrol med. Altså, hvis man har for meget husdyrgødning, i forhold til hvor meget man må anvende, jamen så kan man bare skrive i sit regnskab, at det kommer på lager, altså at den resterende andel kommer på lager. Men så vidt jeg ved, er der ikke nogen kontrol med, om det så ligger på lager, eller om det alligevel

blev spredt ude på marken. Så jeg synes virkelig, der er brug for, at vi får sådan et meget grundigt eftersyn af hele kvælstofområdet.

Vi bruger meget politisk energi på det. Vi ved også efterhånden – og det er ikke kun en lille kreds, men efterhånden tror jeg at det er sivet ind i den store danske befolkning – at kvælstof fra landbruget er den absolut største trussel mod vores vandmiljø, vores indre farvande og vores fjorde. Derfor er der brug for skærpet tilsyn og kontrol med, at vi altså ikke lader mere kvælstof end nødvendigt ramme vores vandmiljø. Og der er det her et element, som vi selvfølgelig bakker op om. Men vi kunne da også godt forestille os flere tiltag.

Og så vil jeg bare sige noget om hele diskussionen omkring overløb, for jeg er jo ikke sikker på, at jeg får et spørgsmål om det. Undskyld, jeg siger det: Jeg synes, det er usmageligt, at der er nogle, der hele tiden prøver at relativere landbrugets forurening af vores indre farvande med overløb. Overløb står for omkring 1, måske maks. 2 pct. af den samlede kvælstofudledning. Det vil sige, at det ikke er særlig meget, og jeg synes, det er usmageligt, at det hele tiden bliver bragt ind som en relativisering af det, som vi ellers efterhånden burde være et bredt flertal inklusive Danmarksdemokraterne, der anerkendte var et problem, nemlig landbrugets massive udledning af kvælstof til vores vandmiljø. Det er usmageligt, og jeg ved ikke, hvem det er, man egentlig synes man forsvarer. Jeg tror ikke, at folk på landet synes, at det er fedt, at deres indre farvande og fjorde bliver forurenede af de lokale landmænd. Det tror jeg faktisk ikke. Jeg tror gerne, man vil have et landbrug. Jeg tror ikke, man vil have et landbrug, der ødelægger den lokale natur.

Jeg er færdig.

Kl. 14:39

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:39

Hans Kristian Skibby (DD):

Nu er jeg udmærket klar over, at ordføreren i dag måske har forberedt sin tale lidt på forhånd, men jeg håber da faktisk, at også ordføreren for De Radikale hørte, at jeg sagde, at jeg ikke vil sige, at landbruget ikke var en skyldig synder. Jeg sagde faktisk, at landbruget havde en stor del af ansvaret.

Det, jeg var lidt frustreret over i forhold til Enhedslistens ordfører, var, at man ikke vil tale om de andre ting, i forhold til hvordan man kommer i mål med så korrekt en miljømæssig vandbehandling her i Danmark som overhovedet muligt. Der siger ordføreren så nu her, at det er den her berømte 1 pct.

Jeg vil bare lige have ordføreren til at bekræfte, at uvedkommende vand er 20 pct. – ikke 1 pct. Der er 20 pct. uvedkommende vand i de danske spildevandssystemer. Det er ikke det, der, som ordføreren er inde på, havner som overløb og bygværker alene. Det er alt det, der kommer på grund af mange, mange tusind kilometer utætte kloakrør i Danmark. Meget af det er sunket, der har været nedsivning, der er forsvundet sand rundt om osv. Det betyder altså, at 20 pct. af vores vand er uvedkommende vand, der ryger urenset ned enten på stedet eller på vej hen til rensningsanlægget.

Kl. 14:41

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det. Ordføreren.

Kl. 14:41

Zenia Stampe (RV):

Ja, 70 pct. kommer fra landbruget; 20 pct. kommer netop fra alle mulige forskellige kilder; 1-2 pct. kommer fra kommunale overløb; og 10 pct. kommer fra rensset spildevand, både fra industri, byer og

løs bebyggelse. Altså, det er jo fint lige at få proportionerne med. Men vi vil også gerne diskutere kommunale overløb, men det er jo bare ikke det, der er til debat i dag. Det er jo derfor, det er så usmageligt, at hver gang vi har en diskussion omkring den største kilde til forurening af vores vandmiljø, nævner Danmarksdemokraterne de kommunale overløb.

Jeg kan ikke se det som andet end et forsøg på at relativere den enorme belastning, landbrugets kvælstofudledning er for vores indre farvande – for hvorfor bringe det op nu? Hvorfor så ikke fremsætte et beslutningsforslag? Hvorfor ikke gå til finanslovsforhandlinger med det, tror jeg nok, enormt store økonomiske ønske, det ville kræve, hvis men rent faktisk for alvor skulle gøre noget ved de kommunale overløb. Hvis man tager det alvorligt, er det jo det, man gør. Man afsporer jo ikke en debat om landbrug og landbruget som kilde til kvælstofudvaskning; i stedet for går man ind i andre forhandlinger og prøver at løfte problemstillingen omkring kommunale overløb.

Kl. 14:42

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 14:42

Hans Kristian Skibby (DD):

Jeg må konstatere, at ordføreren lytter lige så dårligt til det, jeg siger, som hun ser, at når formanden rejser sig, betyder det, at taletiden for længst er gået. Altså, jeg sagde netop, at landbruget er en af synderne. Jeg sagde, at landbruget også skal vise skyldige hensyn, og at det også skal undersøges. Men det nytter da ikke noget, at en radikal ordfører går herved i salen og siger: 1 pct. Det er det, der kommer i forhold til overløbsværker; det er rigtigt, det kommer i visse perioder. Men uvedkommende vand er 20 pct. Der nytter det jo ikke noget, at De Radikale kun kigger på den ene procent; man skal da for søren også have fokus på de 19 andre procent af urensset spildevand.

Kl. 14:43

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 14:43

Zenia Stampe (RV):

Jamen det er jo rigtigt. Det kan man jo fremsætte beslutningsforslag om; man kan bringe det ind i finanslovsforhandlinger. Jeg synes bare, det er underligt, når vi har en debat i dag, der handler om de 70 pct., at der så er et parti, der næsten kun vil diskutere de 1 pct., som er de kommunale overløb, og så de 20 pct., som er alt det andet. Det synes jeg er at afspore debatten.

Kl. 14:43

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste, der har bedt om ordet, er hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Kl. 14:43

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg vil bare sige tak for at afvise afsporingen af debatten.

Kl. 14:43

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 14:43

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Så synes jeg faktisk, at vi skal prøve at holde Danmarksdemokraterne op på det her, for når man nu nævner det igen og igen, glæder jeg mig til næste gang, der skal være forhandlinger om

det her, enten om det er finanslov, eller hvad det er, for så synes jeg, at Danmarksdemokraterne skal komme med et seriøst forslag til, hvordan man så griber det an, og hvor stor den regning eventuelt er, og hvor de penge skal komme fra. For jeg kan ikke tage det seriøst, når det kun bliver brugt til at afspore debatten, og at man aldrig nogen sinde kommer med noget konkret og regner på, hvad det så vil koste at hente den her 1 pct. fra kommunalt overløb eller de 20 pct., hvis det er dem, vi skal snakke om. Men jeg har aldrig nogen sinde hørt et så konkret bidrag, og nu kigger jeg ud i salen. Jeg ved ikke, om der nogen, der kan bekræfte mig i, at de heller ikke har hørt noget, men det kunne være interessant. Jeg tror da, vi er de sidste, der bare afviste det.

Kl. 14:44

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak, og vi er nået igennem ordførerrækken. Det betyder, at den næste, der får ordet, er ministeren for grøn trepart.

Kl. 14:44

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Godt nytår! Så er vi tilbage igen; det er godt at mærke, at det også betyder noget, hvad der foregår i den her sal.

Tak for en god debat, og tak for en, tror jeg, forventelig bred opbakning til det her lovforslag. Som vi jo har konstateret, behandler vi jo i dag det her lovforslag, der har til formål at forbedre kontrollen af beholdere til flydende husdyrgødning og ensilagesaft. Som det også er blevet sagt, hvilket jeg er enig i, er kontrol ikke noget værd, hvis den ikke er god, og det er sådan set det, der er formålet med det her lovforslag.

Vi sikrer det nødvendige hjemmelsgrundlag til, at undertegnede, ministeren for grøn trepart, kan fastsætte regler om, at kontrol af beholdere til flydende husdyrgødning og ensilagesaft fremadrettet skal udføres af virksomheder, som er akkrediteret til at udføre kontrollen. Miljøbeskyttelsesloven indeholder allerede i dag hjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at beholdere til flydende husdyrgødning og ensilagesaft løbende skal kontrolleres, og at kontrollen skal udføres af autoriserede personer. Lovforslaget betyder ganske enkelt, at beholderkontrollen fremover skal udføres af akkrediterede virksomheder i stedet for af autoriserede personer, og det er nødvendigt for at sikre en forbedring i kvaliteten af den udførte kontrol.

Som det også er blevet nævnt, har stikprøvekontroller af de autoriserede kontrollanters arbejde vist, at der siden 2013 er konstateret fejl i mellem 52 pct. og 89 pct. af de udførte stikprøvekontroller. Det er et meget højt tal. Stikprøvekontrollerne viser også, at der er betydelige og grove fejl i 23 pct. til 43 pct. af de udførte stikprøvekontroller. Det er også et alt for højt tal, og her taler vi ikke om bagatelagtige fejl, men om væsentlige fejl som eksempelvis mangelfuld kontrol af beholdernes kabler og kabellåse, som er de dele på beholderen, der er afgørende for, at beholdere ikke kollapse. Derfor er det selvfølgelig helt indlysende – både for mig og, tænker jeg, også for mine kolleger her i salen – at vi er nødt til at forbedre kontrollen.

For vi ved, at en kollapsede gyllebeholder, som kan indeholde mange hundredetusinder liter gylle, kan have fatale konsekvenser for vores vandmiljø og for fiskebestanden i vores søer og vandløb. Der er eksempler på kollapsede beholdere, hvorfra gyllen er løbet ud i jord og søer, og hvor den har slået fisk og alt liv ihjel. I 2016 kollapsede en gyllebeholder med 400.000 liter gylle nær Brønderslev. Ulykken medførte en alvorlig forurening af den nærliggende sø og omfattende fiskedød. Den kollapsede beholder betød også, at søen måtte tømmes for vand, og store mængder forurenede søbund skulle bortkøres; en opgave, der i sidste ende medførte en millionregning til landbrugeren. Derfor er jeg glad for at kunne præsentere en ændring, der gør det muligt at styrke kontrollen med beholdere til flydende

husdyrgødning og ensilagesaft til gavn for vores vandmiljø og de landbrugere, der med rette bør kunne forvente en effektiv og grundig kontrol af deres beholdere.

Det er min klare forventning, at vi med en akkrediteringsordning kan forbedre kvaliteten af beholderkontrollerne og dermed også mindske risikoen for gylleudslip og styrke beskyttelsen af vores vandmiljø. Med en akkrediteringsordning skal kontrollen af beholderne fremover udføres af virksomheder, der er akkrediteret af et anerkendt akkrediteringsorgan som eksempelvis Den Dansk Akkrediteringsfond. De akkrediterede virksomheder skal leve op til internationale standarder for at opnå og fastholde deres akkreditering, og akkrediteringsordningen stiller krav om både intern og ekstern kontrol. Intern kontrol sikrer, at virksomheder løbende vurderer deres egne procedurer, mens akkrediteringsorganet udfører ekstern kontrol for at verificere, at kravene opfyldes. Akkrediteringen gives kun for en begrænset periode på 4 år og skal herefter fornyes.

Der er sikkert mange, også her i salen, der går rundt og tænker, at det da kun kan gå for langsomt at ændre den nuværende kontrolordning. Det har også være nævnt i dag, og det er jeg sådan set enig i. Med det sagt er det også vigtigt, at vi med lovforslaget tager hensyn til, at de nuværende autoriserede kontrollanter får tid og mulighed for at tilpasse sig de nye krav, og at vi, som der også er argumenteret for her, får et godt og solidt marked, som sikrer, at vi styrker kontrollen. Derfor vil jeg også sige, så det står helt klart for alle, at der er fastsat en overgangsperiode på 3 år, hvor de nuværende autoriserede kontrollanter kan fortsætte deres arbejde, mens man så går fra at være autoriseret til at være akkrediteret. Og hvis man i dag har en virksomhed, hvor man har beholderkontrol som hovederhverv og dermed har det som sin hovedbeskæftigelse, kan man søge om at udføre kontrollerne i yderligere 2 år.

Kl. 14:50

Så har der været lidt debat her i salen, og det her jeg bare lige et par enkelte kommentarer til. I forhold til alt det med spildevand er jeg sådan set for så vidt enig i, at det ikke har noget med det her lovforslag at gøre. Det skal selvfølgelig ikke afholde folk fra at komme med synspunkter omkring det, og jeg er glad for, at vi jo er en bred kreds af partier, hvoraf de fleste er repræsenteret i dag, der faktisk har indgået en aftale i den grønne trepart, hvor det med spildevand faktisk fylder en del. Så jeg kan bare berolige Danmarksdemokraterne med, at det er noget af det, jeg som minister sammen med mine kollegaer kommer til at gå ind i og arbejde med i regi af den grønne trepart.

Så har der været spurgt lidt til, om vi ikke kan føre yderligere skærpet kontrol de steder, der er tæt på vandløb og søer. Det gør man faktisk allerede i dag ifølge den bekendtgørelse, der er. Så hvis du er i tæt nærhed, er der ikke et krav om kontrol hvert tiende år, men hvert femte år. Og ud af alle de kontroller, der er, er det cirka 22 pct., der altså bliver kontrolleret hvert femte år og ikke hvert tiende år, fordi de faktisk ligger i tæt nærhed til noget vandmiljø. Det er bare som et svar til hr. Carl Valentin fra SF. Jeg tror, jeg vil holde her. Tak for ordet.

Kl. 14:51

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren. Der er et par, der ønsker korte bemærkninger, kan jeg se. Den første, der får ordet, er hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Kl. 14:51

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak for at fremsætte lovforslaget. Jeg kom til at tænke på, da fru Zenia Stampe havde ordet og hun ligesom sagde, at nu går vi så fra den her autoriserede beholderkontrol og over til en akkrediteret ordning, at man godt sådan kunne tænke: Hvad betyder det så rent konkret? Altså, der udføres en kontrol. Jeg savner lidt, at det står

sådan lysende klart, hvad resultatet så er af den kontrol. Hvis det er sådan, at man finder graverende fejl, som man åbenbart har registreret, hvad er det så for en opfølgning, der sker over for den landmand, som har en gyllebeholder, som ikke er i orden? Det synes jeg mangler at blive klargjort. Og hvis nu landmanden ikke udbedrer de fejl og mangler, der er, hvad sker der så?

Det er rigtig godt med kontrollen, men hvis der ikke er nogen sanktion i forlængelse af det, er det jo ikke altid, det virker. Kan ministeren gøre det klart for os, at man sådan set er klar med en eller anden form for hammer, hvis det er sådan, at de fejl, som er blevet fundet, ikke udbedres?

Kl. 14:52

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 14:52

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Altså, man skal holde tungen lige i munden her, for som det også er bekendt, er det her en ordning, der ændrer kontrollen. Det vil sige, at det går fra at være en autorisationsordning, hvor en enkeltperson kan få autorisation, til at det er virksomheder, og det kan i princippet også være enkeltmandsvirksomheder, som så bliver akkrediteret med yderligere krav til, hvad det kræver at få lov til at udføre de her kontroller, og også med yderligere opfølgninger over for dem, der så kontrollerer. Det er ligesom en del.

Så er der så landbrugeren, der har beholderen, og i den nuværende bekendtgørelse er der jo sådan set en række ting, der sker, hvis man kommer ud og kontrollerer en beholder, der ikke er i orden. Det er kommunalbestyrelsen og kommunerne, der jo både bevilger, at man kan have sin beholder, men jo sådan set også går ind i det arbejde. Det er velbeskrevet i det, der hedder bekendtgørelse om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft. Det er også kommunerne, der både giver bevillingerne og registrerer det her, så der er ikke noget centralt register over de tal, der kommer. Jeg har begrænset taletid her, men man kan jo forestille sig alt muligt. Det er bare for at sige, at der er et sanktionsregime i dag, og at der også med det her forslag er et skærpet sanktionsregime over for dem, der udfører kontrollerne.

Kl. 14:53

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 14:53

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak for svaret. Altså, det viser, at nu er der så et eller andet, hvor der er nogle kontrollører, der har haft enkeltmandsfirmaer, og som har været ude at tilse det, og at nu kan det så flyttes over til, at det måske er nogle virksomheder, hvor der er mere end en ansat, der udfører kontrollerne. Egentlig bør vi jo nok have lidt mere fokus på, hvad det er, der sker i kommunerne, og hvordan kommunerne har de rigtige redskaber til at følge op på det, når der er fundet graverende fejl og mangler ved en gyllebeholder. Det syntes jeg egentlig det ville være fint via en udvalgsbehandling at få klarlagt godt, så vi kommer lidt dybere.

Kl. 14:54

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 14:54

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Forudsætningerne for, at kommunerne kan gå ind i det, er jo, at det, der kommer ud af kontrollen, er rigtig. Det er jo det, der er

problemet, og det er jo det, det her lovforslag skal rette op på. Det er, at for mange procent af de kontroller, der bliver udført, er fejlagtige. Det vil sige, at man kan have nok så mange sanktionsmuligheder og handlemuligheder for kommunerne, men hvis det, der bliver meldt ind, ikke er det rigtige, virker det jo ikke, og det er derfor, vi skal sørge for, at kontrollerne er bedre, end de er i dag.

Kl. 14:54

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste, der har bedt om ordet, er fru Zenia Stampe, Radikale Venstre.

Kl. 14:54

Zenia Stampe (RV):

Jeg har også bare lyst til at dykke ned i det her, for sådan som jeg forstår forslaget, er der egentlig ikke tale om kontrol. Der er faktisk tale om, hvad der ligger til grund for kommunalbestyrelsens godkendelse – altså at den vurdering, eller det er jo faktisk en slags tilstandsrapport, som ikke længere skal foretages af den autoriserede person, men nu af en akkrediteret virksomhed, er beslutningsgrundlag for kommunalbestyrelsen, som så skal vurdere, om den her gyllebeholder så overholder lovgivningen. Men det vil jo sige, at det faktisk er en godkendelse.

Jeg vil ikke stille ministeren spørgsmål om det, for det er jo superteknisk, og jeg kan heller ikke læse det ud af bemærkningerne, men det er måske noget, vi kan dykke ned i i udvalgsbehandlingen. Kunne man ikke vende den om, for det er jo en gyllebeholder, der ligger der? Så hvis den er i så dårlig stand, at kommunalbestyrelsen ikke kan godkende den, burde den landmand jo også sanktioneres for at have haft en gyllebeholder, som ikke lever op til standarden og derfor har været en slags miljørisiko.

Jeg synes, det er alt for teknisk til, at jeg kan forvente et svar fra ministeren, men det var bare nogle af de overvejelser, jeg selv gjorde mig, da jeg læste bemærkningerne igennem. Det håber jeg vi kan udbore, også fordi jeg i forlængelse af Enhedslistens bemærkninger også tror, at det måske ikke kun handler om tilsynet, men også sanktionen og konsekvensen, hvis man ikke kan leve op til reglerne.

Kl. 14:56

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 14:56

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Nu siger jeg det bare helt åbent med forbehold: Jeg har siddet og læst ned i bekendtgørelsen, og det er jo rigtigt, at man får godkendt sin beholder hvert tiende år og hvert femte år, hvis det er tæt på vandmiljø. Hvis det så skulle vise sig, at der er noget i den godkendelsesproces til kommunen fra den autoriserede person, er der så en række sanktionsmuligheder over for landmanden eller den, der har beholderen i det tilfælde, og man kan også sætte nogle skærpede virkemidler i kraft.

Det er klart, at det beror på, at den, der går ud og kontrollerer det, laver et ordentligt stykke arbejde, og det, vi bare har set, desværre, er, at det gør man ikke i for vidt et omfang. Der er jo heldigvis også nogle, der gør det – det skal man huske at sige; man skal ikke stå og hamre alle i hovedet – men der er for mange, der ikke gør det, og kvaliteten af det arbejde der er for dårligt, og det vil sige, at de godkendelser så også bygger på et for dårligt grundlag, antageligvis. Men jeg svarer også gerne mere uddybende på skrift.

Kl. 14:57

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak. Den næste, der har bedt om ordet, er hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:57

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, og tak til ministeren. Man skal jo rose ministeren, når det endelig lykkes for ministeren for grøn trepart at komme med et fornuftigt forslag. Det giver rigtig god mening. Vi har en kontrol, vi kan se, at der ikke bliver kontrolleret ordentligt, og ud fra den kontrol bliver der lavet nogle godkendelser, hvor vi risikerer, at der er noget, der er godkendt, som ikke er i orden. Det giver god mening; godt lovforslag.

Men så kunne jeg godt mærke, da jeg stillede både SF og Enhedslisten et spørgsmål om alt det andet, der er til fare for miljøet, at jeg – jeg tror, det er noget sådan historisk – ramte ind i et eller andet ømt punkt. Vil ministeren ikke bare lige fortælle mig, hvor mange kilo kvælstof der udledes på spildevand igennem overløbene, kontra hvor mange kilo kvælstof der udledes gennem sprængninger af gyllebeholdere? For det må ministeren jo kunne svare mig.

Det er ikke ment polemisk eller for at afspore debatten, for hvis folk hørte efter, hvad Danmarksdemokraterne sagde, sagde vi, at vi er for lovforslaget. Vi synes, det er et godt lovforslag. Vi skal selvfølgelig ikke have dårlige gyllebeholdere til at stå, det giver sig selv. Men vil ministeren ikke svare på, om det ikke er sådan, at der er andre ting, der også er vigtige, som vi også skal have kigget på med åbne øjne?

Kl. 14:58

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 14:58

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Jeg vil faktisk bare gerne sige tak for den, tænker jeg, enorme anerkendelse, det er, at ordføreren tænker, at jeg har en paratviden, der kvalificerer mig til at svare på det spørgsmål. Men jeg har simpelt hen ikke overblik over, hvor mange biler der punkterer om året, og lige så lidt overblik har jeg i forhold til at kunne svare præcist på det spørgsmål.

Men i forhold til hele diskussionen om spildevand vil jeg bare sige, at det er noget det, vi i den aftalekreds, der nu er på området for den grønne trepart, kommer til at beskæftige os med. Alle har fået en invitation til at være med, og nogle har så takket nej, og det er bare fair game, men det er jo der, vi kommer til at behandle det spørgsmål.

Kl. 14:59

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 14:59

Kim Edberg Andersen (DD):

Ligesom man blandede grøn trepart sammen med CO₂-afgift på landbruget, så mistede man jo Danmarksdemokraterne, som jo ellers er et meget miljøbevidst parti. Men det er også fair nok, man ikke ville have os med, så kan man jo lægge ting ind, hvor tidslerne er så store, at man ikke kan være der.

Jeg forventede ikke, at ministeren som sådan havde en paratviden om det. Jeg havde en forhåbning om det, for ministeren er jo tidligere skatteminister, og så må man gå ud fra, at det er en, der har styr på tal. Men jeg forventer da, at ministeriet så eventuelt kan svare mig på det. Det kan jeg stille et skriftligt spørgsmål om, så vi lige kan få klargjort fakta på området, sådan at vi ikke får afsporet debatten; det er nemlig det, jeg er bange for, at man får gjort, altså at man igen får sat landbruget som dem, der er alle de onde, i stedet for at se, hvad der er vigtigt: at miljøet får det bedst muligt.

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ministeren.

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Jamen altså de overordnede tal er jo, og dem tænker jeg de fleste af os kender, i forhold til at vi har et kæmpeproblem med iltsvind i vores vandoplande, at 70 pct. af det skyldes det for meget kvælstof, der kommer fra landbruget, 20 pct. skyldes naturlige årsager, og 10 pct. er menneskeskabte ting, altså spildevand og andre ting. Men de præcise tal på, hvor mange tons det er, og hvad fordelingen af det er, som vi har været nede i her, kan jeg simpelt hen ikke lige på stående fod. Men jeg synes, det er vigtigt. Det tilhører ikke det her lovforslag, men jeg synes stadig væk, det er en vigtig debat, og derfor kommer jeg også til at beskæftige mig meget med det i mit virke som trepartsminister.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen afsluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Fødevarerudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 117:

Forslag til lov om ændring af arbejdsmarkedsbidragsloven, ligningsloven, lov om registrering af køretøjer og forskellige andre love. (Unge fritagelse for arbejdsmarkedsbidrag, genindførelse af fradrag for grøn istandsættelse i boligjobordningen og udvidelse af servicefradraget samt justeringer som følge af nedlæggelse af motorekspeditionerne m.v.).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(Fremsættelse 19.12.2024).

Kl. 14:59

Derfor tror jeg, at det med det, vi laver med det her lovforslag, hvor unge under 18 år fritages for at betale arbejdsmarkedsbidrag for 2026, hvor man allerede kan se det på forskudsopgørelsen her i 2025, er med til at gøre det mere attraktivt for de unge mennesker at tage et fritidsjob. Og vi har brug for, at unge mennesker tager et fritidsjob: Det hjælper dem til at blive mere selvstændige, de får foden indenfor på arbejdsmarkedet, og de lærer om de værdier, det er at tjene sine egne penge. Vi kan også se, at færre unge i dag tager fritidsjob end tidligere, så jeg synes faktisk, at det er et rigtig fint tiltag, som er i det her lovforslag.

Kl. 14:59

Noget andet, der er i det her lovforslag, som jeg også hilser velkommen, er, at det grønne håndværkerfradrag indføres, og at servicefradraget udvides. Jeg vil også lige slå ned på noget andet, som er, at Danmark formentlig er det land, der smider allermest væk. Det gælder, når hårde hvidevarer-maskinerne derhjemme går i stykker, at vi så i stedet for at ringe efter en mekaniker eller en autoriseret, der kan være behjælpelig, kører ud på den lokale genbrugsstation eller går ned i Elgiganten eller Bilka og køber nyt. Derfor er det, synes jeg, meget fornuftigt, at vi med det her lovforslag også skaber et incitament i 2026 og 2027 til, at man faktisk kan trække noget af det fra, hvis man ringer efter en autoriseret.

Kl. 15:00

Det næste, jeg synes der er værd at fremhæve, er, at pensionisterne får en højere grøn check for 2024. Det er en god økonomisk støtte til dem, der har mindst.

Det fjerde, jeg gerne vil have lov til for alvor at fremhæve, er, at udgifter til attester og gebyrer bliver skattefrie i forhold til elever på forberedende grunduddannelser. Vi er nødt til at have et helt særligt fokus på de 43.000 unge, som desværre står uden job og uddannelse, og der har vi jo i andre regier herinde lagt et stort fokus på netop den forberedende grunduddannelse. Så det er enormt fornuftigt.

Derudover indeholder lovforslaget nogle mindre justeringer, bl.a. i forhold til motorlovgivningen. Vi ser ikke nogen grund til ikke at støtte det her lovforslag med de tiltag, som der er i lovforslaget, selv om der er mange forskellige tiltag, også tiltag fra forskellige aftaler. Som jeg kunne se mig frem til, er der tale om to forskellige finanslovsaftaler, og der er også en række andre aftaler, der er lavet herinde. Men med de ord ser vi enormt meget frem til udvalgsbehandling, og vi kan som socialdemokrater støtte lovforslaget.

Kl. 15:04

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt med en kort bemærkning. Hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten.

Kl. 15:05

Forhandling

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet.

Kl. 15:01

(Ordfører)

Anders Kronborg (S):

Tak for det. Da jeg sad og læste det her lovforslag, kom jeg til at tænke på min barndom hjemme i Esbjerg. Der havde jeg som 11-årig fået fingrene i en avisrute, og det glædede jeg mig helt enormt til. Det skulle foregå hver mandag i al slags vejr. Der skulle tjenes lidt lommepenge, så man havde råd til at købe det sidste nye spil til Sega eller til Nintendoen, og så blev der indført et arbejdsmarkedsbidrag, som trådte i kraft i 1994. Når man dengang lige havde fået sådan en avisrute og havde regnet sammen, hvad man kunne få af ekstra lommepenge, og så skulle til at bidrage, gav det, om man så må sige, lidt salt i såret for den unge mand.

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det, og tak for ordførertalen. Når vi snakker om det grønne jobfradrag, håndværkerfradraget, ved vi jo, at det er en skattelettelse, som er ekstremt skæv. Det er i meget høj grad familier med høje indkomster, der bruger det mest, men vi betaler jo alle sammen for det. Så i praksis bliver det jo butiksassistenten, som bor til leje i Brøndby Strand, som kommer til betale for, at villaejeren nord for København eller i andre velhaverkvarterer i landet kan få f.eks. nye termovinduer. Er det en fair måde at indrette et skattesystem på?

Kl. 15:05

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:05

Anders Kronborg (S):

Altså, jeg synes, det er rigtig godt, at vi skaber incitamenter til, at man faktisk går ud og gør noget ekstraordinært i forhold til at kunne forbedre sin bolig. Jeg synes måske, at billedet, hr. Pelle Dragsted tegner, er lidt skævt, for det er jo ikke alene folk på Strandvejen,

der benytter sig af de her tiltag. Det kunne jo f.eks. også være havnearbejderen i Esbjerg, som har en væsentlig større løn end f.eks. en skolelærer eller en pædagog, og som jeg ved i hvert fald har en stor tilknytning til f.eks. Enhedslisten.

Så jeg anser det her for faktisk at ramme forholdsvis bredt. Noget af det, der også ligger i boligjobordningen i 2025, er jo, at noget af det, man også kan trække fra, f.eks. er installation af en tyverialarm. Det ved vi er noget af det, som er ekstraordinært – er der plads til det i husholdningen? – men det er jo noget af det, der er med til at skabe noget tryghed i de enkelte familier, uanset om man så tjener meget eller tjener lidt.

Kl. 15:06

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 15:06

Pelle Dragsted (EL):

Nu er det jo Socialdemokraternes egen tænketank, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, der har vist, at det her boligjobfradrag rammer ekstremt skævt. Bl.a. har den halvdel af danskerne, der bor til leje, jo ingen glæde af det, så det er endnu en gang, hvor lejerne ligesom er sådan andenrangsdanskere, som man ikke rigtig bekymrer sig om på de fine taburetter herinde. Synes ordføreren, at det her er god socialdemokratisk politik?

Kl. 15:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 15:07

Anders Kronborg (S):

Det er i hvert fald politik, som jeg kan stå på mål for, og når man så ser den samlede palet i forhold til den sådan generelle skattepolitik, f.eks. det særlige beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere, er det jo noget af det, der går ind og hjælper nogle af dem, der har mindst i forvejen, ligesom det, når vi permanent hæver ældrechecken med det største løft i 10 år, rammer de pensionister, der har mindst i forvejen. Så jeg synes, der er elementer, hvormed vi prøver at lave en afbalanceret politik. Men hr. Pelle Dragsted har jo ret i, at hvis man går ind og piller enkeltelementer ud i nogle lovforslag, er der en del af befolkningen, der typisk imødekommes mere, modsat den anden del af befolkningen, men jeg synes, jeg kan se mig selv i balancerne.

Kl. 15:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak. Den næste ordfører i rækken er hr. Preben Bang Henriksen fra Venstre.

Kl. 15:07

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Tak for det. Vi behandler et forslag i Folketinget i dag, som er lidt af et sammensurium af mange forskellige ting. Det kan gøre det lidt svært at lave en særlig struktureret tale over emnet, men jeg skal da alligevel prøve at komme ind på nogle af de hovedemner, idet jeg da i øvrigt kan henvise til den foregående talers gennemgang også, så vi behøver jo ikke at dublere hinanden sådan på rene fakta.

Men for det første bliver det nu sådan, at fra 2026 skal unge under 18 år ikke betale arbejdsmarkedsbidrag, og det er en ganske glimrende idé. Forholdet har, så vidt jeg er orienteret, været det, at den andel af dem under 18 år, der har haft egen indkomst, er faldet, og det synes jeg er synd, for som min kollega var inde på, er det

i enhver henseende en god ting, at man også finder ud af, hvordan pengene kommer. Så det opfyldes altså med det her forslag.

Den anden del af forslaget går på håndværkerfradraget, som nu genindføres til grøn istandsættelse, til klima, til energi osv. Heller ikke det kan vi have noget imod. Vi har jo i det hele taget med de her håndværkerfradrag fået reduceret den sorte økonomi noget, og alene det er da et glimrende mål, kan man sige. Herudover hjælper det jo altså også på energiforbruget. Servicefradraget udvides, og som min kollega var inde på, bliver der nu mulighed for at anvende servicefradraget til mange forskellige ting: tyverialarm, belægningsarbejde, anlæg af ny græsplæne osv. osv. Så også det burde være noget, som er søgt og vil blive brugt. Endelig er der mulighed for at få fradrag for reparationer af hårde hvidevarer. Jeg ved ikke, hvor meget det vil blive brugt, men nu er muligheden der da i hvert tilfælde.

Jeg vil godt fremhæve en sidste ting her, nemlig de problemer, der har været omkring forberedende grunduddannelser med FGU-betalingen. Der er 43.000 unge mennesker, der deltager i disse uddannelser, og forholdet har været det, at man har friholdt eleverne ved at lade skolerne betale forskellige afgifter. Og når der er nogen, der betaler noget for en, er det som udgangspunkt skattepligtigt for en selv, ganske som hvis man fik sin løn. Og det er uheldigt i den her sammenhæng. Det var ikke det, der var meningen, og derfor ændrer forslaget altså på det og sørger for, at de pågældende elever går fri med skindet på næsen og for nu at sige det rent ud ikke bliver beskattet af det her.

Generelt set synes jeg, det er et glimrende forslag, som Venstre kan stemme for.

Kl. 15:11

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er lige en kort bemærkning fra hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten.

Kl. 15:11

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det, og tak for talen. Det bliver igen noget vedrørende håndværkerfradraget, som jeg vil spørge til. Jeg vil ikke spørge til den sociale balance den her gang, for den går Venstre jo generelt ikke helt så meget op i. Så mit spørgsmål går mere på det økonomisk ansvarlige i den her aftale. Vi ved, at vi står i en situation, hvor der er mangel på arbejdskraft – noget, som ordførerens parti ofte selv har været ude med krabasken i forhold til, hvor man kræver flere såkaldte reformer og en senere pensionsalder, og hvad der nu skal til. Men det her forslag øger jo efterspørgslen på arbejdskraft. Det er jo også derfor, du ikke kan opdrive en økonomi i det her land, som synes, det er en god idé at genindføre håndværkerfradraget. Så hvorfor er det, at Venstre pludselig vil agere så økonomisk uansvarligt?

Kl. 15:11

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:11

Preben Bang Henriksen (V):

Jeg kan måske lige starte med at korrigere det, der er blevet sagt, bl.a. det om Venstre i relation til det socialt ansvarlige i det her. I forbindelse med spørgsmålet til den tidligere ordfører var man bl.a. inde på at sammenligne det med lejere. Jeg er nødt til at sige, at lejere altså også kan anvende de her regler. Det er ikke sikkert, at det sker i samme omfang – det gør det ikke – men det er altså ikke sådan, at vi skrotter de folk, der bor til leje, hvis de i øvrigt opfylder betingelserne for den her type fradrag.

Og så til det centrale i spørgsmålet: Er der ikke så høj beskæftigelse i Danmark, at det her burde være overflødigt? Dertil er der at sige, at hr. Pelle Dragsted jo har ret i det, han siger omkring

beskæftigelsens omfang, men samtidig må jeg sige, at der også er andre hensyn, der drives af det her. Jeg nævnte før de energimæssige synspunkter og de energimæssige formål. Endelig er det også en ordning, der, som jeg ligeledes nævnte før, reducerer muligheden for sort arbejde.

Kl. 15:12

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 15:12

Pelle Dragsted (EL):

Det er også omdiskuteret, hvor meget det virker i forhold til sort arbejde. Og det er også omdiskuteret, hvor stor en dødvægt der er, altså om de her grønne initiativer og nye vinduer, og hvad det nu var, ville være blevet gennemført alligevel. Økonomer vurderer, at der er et betydeligt dødvægtstab, og det er jo så penge lige ud ad vinduet. Så hvad er ordførerens holdning til, at både De Økonomiske Råd og andre ledende økonomer advarer mod at genindføre det her fradrag?

Kl. 15:13

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 15:13

Preben Bang Henriksen (V):

Der er jo ikke andet at sige til det end det, jeg sagde før, nemlig at hr. Pelle Dragsted jo ville have ret, hvis det var det eneste hensyn, der var at tage, altså hensynet til beskæftigelsen her i landet og spørgsmålet om, hvorvidt virksomhederne havde arbejde. Det har jo faktisk – *engang* – været baggrunden for, at man gennemførte det. Men som jeg lige har nævnt, er der altså også andre hensyn, som i det her tilfælde har vejet tungere.

Kl. 15:13

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi går videre til den næste ordfører i rækken, hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:13

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak. Det lovforslag, som vi har her, kan man jo godt sige indeholder lidt forskelligartede fiskearter fra havet – der er i hvert fald både lidt torsk og lidt sild – men det skal jo ikke ændre på, at regeringen naturligvis skal have ros i dagens anledning. Nu har det også lige været nytår, men selv en blind høne kan jo også finde korn en gang imellem, og nu er det faktisk lykkedes for regeringen at komme med en skattelettelse, som så kan glæde unge under 18 år, som bliver fritaget for arbejdsmarkedsbidrag, hvis de har et fritidsjob osv., og det giver faktisk rigtig god ramasjang, og det er også en aftale, som Danmarksdemokraterne er en del af, og som vi indgik i september måned sidste år.

Så har man i samme lovforslag også lagt en del ind i forhold til det uheldige princip, der har været i forhold til beskatningen af kost og logi som skattepligtig indkomst hos modtagere, som er tilknyttet de her ordninger i forhold til fgu-uddannelser. Der er faktisk rigtig mange af de 43.000 unge mennesker, som er uden uddannelse osv., som har glæde af fgu'en, og det betyder selvfølgelig også, at det ikke var en del af aftalen eller det i hvert fald ikke var hensigten med den, at der skulle være den her form for beskatning af kost og logi. Derfor er det også godt, at man får det pillet ud, og det er jo også noget, der i al beskedenhed økonomisk set ikke fylder ret meget. Den forrige

del, som jeg var inde på, giver jo en lettelse på omkring 170 mio. kr., mens den her giver en betydelig mindre dækning.

Så er der noget, der er lidt større, og det er de 400 mio. kr., som kommer ind i forhold til det her grønne håndværkerfradrag og en udvidelse af det eksisterende servicefradrag, som jo også er en del af det, og der er det lidt komplekst. For når det drejer sig om de to første elementer, jeg har været inde på, er Danmarksdemokraterne en del af forligskredsen, men det er vi jo dybest set ikke, når det drejer sig om finanslovsaftalen for 2025. Vi var det så, da det drejede sig om aftalen for 2024, som jo også omhandlede en del af det her i forhold til cirkulær økonomi og genbrug i forbindelse med at fremme reparationer af ødelagte hvidevarer osv., og det giver sådan set god nok mening. Skatteministeren er jo relativt ny, men omvendt har andre ministre før den nuværende skatteminister jo tidligere måttet lægge ryg til en del kritik for, at man blander forskellige lovforslag og forskellige politiske aftaler sammen, og det skal heller ikke være her, vi undlader at gøre opmærksom på det. Men omvendt er det måske også, fordi regeringen har haft en idé om, at der er så mange forligspartier i det, at det næsten er for meget tid at bruge i forhold til at lave dem individuelle.

Der er dog spørgsmålet i forhold det fjerde element, som jo er den grønne check for pensionister, som bliver forhøjet fra indkomståret 2024, og der er de her 125 mio. kr., som er blevet sat af til det. Det er ikke en aftale, som Danmarksdemokraterne har været med i, men vi har jo ikke noget imod den del af det, og det tror jeg egentlig også at skatteministeren er vel vidende om. Så selv om vi ikke er aftalepart i forbindelse med andet end tre ud af fire af de større delelementer, kan vi alligevel støtte lovforslaget.

Kl. 15:17

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak. Vi byder velkommen til den næste ordfører i rækken, hr. Mads Olsen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Mads Olsen (SF):

Tak for ordet. Jeg er her i dag som suppleant for Sigurd Agersnap, som ikke kunne være her. Men vi behandler i dag et lovforslag, som indeholder fire forskellige ændringer på skatteområdet, og som lidt er en rodebutik, som andre også været inde på. Vi er i SF positive over for lovforslaget og dets forskellige elementer.

For det første synes vi, at det er fornuftigt, at unge fritages fra arbejdsmarkedsbidraget. Det skaber en større tilskyndelse for flere unge til at få et fritidsjob, og det er ofte godt for den enkeltes udvikling. Samtidig handler det også om retfærdighed. Mindreårige får ikke støtte fra staten, når de er arbejdsløse, og har allerede en lavere løn. Derfor synes vi, det giver jo god mening at fritage dem fra am-bidraget. Forslaget er en del af aftalen om flere unge i fritidsjob, som SF også er en del af.

For det andet er vi rigtig glade for at udmønte en del af finansloven, som SF også er en del af. Det er ikke SF, som har arbejdet for, at håndværkerfradraget og servicefradraget blev en del af finansloven. Vi mener grundlæggende, at pengene kunne have været brugt bedre, men vi er glade for, at ordningerne har fået et grønt islæt, i og med at de giver fradrag for grøn istandsættelse hjemme, ligesom for energibesparende forbedringer, energiforsyning, klimasikring osv. Tilsvarende støtter vi, at servicefradraget udvides til også at omfatte vedligehold af hvidevarer.

For det tredje støtter vi, at skattereglerne i forhold til fgu bliver mere rimelige. Der har været en uklarhed i loven om, at fgu-elever kunne blive skattepligtige af udgifter afholdt af fgu-institutionen eller af kostophold. Det får vi nu ryddet op i.

For det fjerde støtter SF forhøjelsen af den grønne check til pensionister for at sikre, at de kan dække basale behov. Med de ord kan jeg meddele, at SF bakker op om lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:19

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Anders Kronborg, Socialdemokratiet.

Kl. 15:19

Anders Kronborg (S):

Først og fremmest tak for en rigtig fin tale. Jeg bemærker sådan helt stilfærdigt, at SF jo også denne gang bakker op om skattelettelser, selv om SF kører store kampanjer med, at de hellere vil have velfærd frem for skattelettelser. Så jeg skal bare høre: Anerkender ordføreren, at SF endnu en gang er positive over for og stemmer for skattelettelser?

Kl. 15:19

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:19

Mads Olsen (SF):

Jeg synes, der er stor forskel på de skattelettelser, regeringen er kommet med. Der er jo både skattelettelser til milliardærer, de folk, der tjener allerfleste penge i vores samfund, virksomhedsarvinger osv. Dem er vi ikke fan af. Det mener vi er totalt socialt skævt. Men det her med at fritage unge fra arbejdsmarkedsbidraget kan vi egentlig godt se det fornuftige i, i og med at mindreårige jo ikke får støtte fra staten, når de er arbejdsløse, og allerede har en lavere løn. Derfor er det en helt anden situation, end når vi diskuterer, om vi f.eks. skal have en lavere sats for virksomhedsarvinger, og om vi skal give skattelettelser til direktørerne i Nordsjælland. Det synes vi er noget helt andet end at fjerne am-bidraget for unge under 18 år.

Kl. 15:20

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 15:20

Anders Kronborg (S):

Men kunne vi så ikke snart få et klart svar fra SF på, hvilke skattelettelser man vil rulle tilbage? For jeg synes, at det bliver sådan lidt frem og tilbage og feel good-agtigt. SF står den ene dag og bejler til at komme i regering, og den anden dag kritiserer de stort set alt det, regeringen har lavet. Det er jo rigtigt nok, at der er blevet brugt 700 mio. kr. samlet set til at hæve topskattegrænsen. Omvendt har vi jo fået indført en millionærskat, altså en millionærskat, som SF og S ikke selv kunne komme i mål med. Men kunne ordføreren ikke redegøre for, hvilke skattelettelser SF gør krav på skal rulles tilbage, hvis SF skal i regering?

Kl. 15:21

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:21

Mads Olsen (SF):

Nu er det jo svært at svare på, når jeg ikke er skatteordfører og nok heller ikke kommer til at være en del af det forhandlerteam, der forhåbentlig næste gang skal forhandle om en eventuel regeringsdeltagelse. En af de ting, ordføreren nævner, er det der med, at SF den ene dag står ét sted og den anden dag et andet. Jeg synes egentlig, at SF har været meget konsekvente og siger, at når vi snakker skattelettelser til de allerrigeste i samfundet, vil vi i SF hellere noget

andet. Der vil vi hellere have velfærd. Vi vil hellere have, at hvis du som ung går ned med angst eller depression, så skal du ikke vente 6 måneder på at komme gratis til psykolog, hvilket man skal lige nu. Vi synes hellere, at man skal bruge pengene der. Men jeg vil lade Sigurd Agersnap tage den anden snak. Tak for ordet.

Kl. 15:22

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak og byder velkommen til næste ordfører i rækken, hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance.

Kl. 15:22

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det, formand. Det allerbedste ved dette lovforslag er, at god LA-politik om at fjerne AM-bidraget for unge nu indføres. Det at få muligheden for at bidrage på arbejdsmarkedet er noget af det mest værdifulde, vi kan give til vores unge. Selvfølgelig skal vi som samfund tilskynde det.

Der er også andre elementer i lovforslaget. Håndværker- og servicefradrag er en del af finansloven, som vi ikke med i. Grundlæggende er de her fradrag en stor indrømmelse af, at vores skattetryk er alt for højt. Det er så højt, at skattekilen er et problem, når private efter at være blevet brandbeskattet af deres egen indkomst ønsker at bruge deres resterende penge på ydelser til privaten, for så er priserne på disse ydelser så høje – for at udbyderne selv kan få smør på brødet, efter deres egen skat skal betales – at det bliver uoverskueligt dyrt for langt de fleste. Så må man herinde opfinde et fradrag, så man ikke helt ødelægger samarbejdet private imellem. Det er symptombehandling, og kuren er meget lavere skat, altså en fjernelse af den meget stejle skattekil, vi har i Danmark.

Så er det ikke vores kop te med en grøn ekstracheck, men det har vi accepteret, imod at vi finder en permanent bedre udmøntningen af disse 125 mio. kr. årligt fremover. Samlet set stemmer Liberal Alliance for.

Kl. 15:23

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak og byder velkommen til den næste ordfører i rækken, hr. Mohammad Rona fra Moderaterne.

Kl. 15:23

(Ordfører)

Mohammad Rona (M):

Tak for det, og tak for en fin debat. Jeg tænker heller ikke, at jeg vil gennemgå alle elementer, men der er i hvert fald tre elementer i lovforslaget, som jeg synes er ret spændende. Det er først og fremmest det første element omkring de unges fritagelse for arbejdsmarkedsbidrag, genindførelse af fradrag for grøn istandsættelse i boligjobordningen, udvidelse af servicefradraget og så til sidst en forhøjelse af grøn check for pensionister for indkomståret 2024.

Jeg synes, det er vigtigt, at unge fra tidlig hånd skal lære at gå på arbejde og få en vis arbejdsglæde med sig selv, men også i forhold til det voksne liv. Det tror jeg faktisk er en god katalysator for i fremtiden også at kunne gå glad på arbejde. Vi foreslår at fritage unge for arbejdsmarkedsbidrag til og med, det år de fylder 17. Det skal jo ikke ses, som at de unge ikke skal bidrage, men det her er en investering for de unges fremtid. Det her er også med til at give dem flere penge mellem hænderne; det øger deres incitament til at tage deltidsarbejde, opbygge tillid og erhvervs erfaring. Samtidig sender vi også et klart signal om, at det skal kunne betale sig at tage ansvar og bidrage til samfundet, også i en ung alder.

Ud over det genindfører vi også fradraget for grøn istandsættelse i boligjobordningen, som gør det lettere og mere attraktivt for boligejere at investere i energiforbedringer. Ud over det udvider vi også servicefradraget, så endnu flere ydelser omfattes. Det her er også med til at styrke beskæftigelsen. Nu hørte vi lige før, at vi jo mangler håndværkere derude, så det er klart; det er noget af det, vi sådan set også kan være opmærksomme på.

Endelig vil fremhæve den forhøjelse, der er i forhold til grøn check for pensionister. I en tid med stigende leveomkostninger er det sådan set også afgørende for, at vi kan støtte de mest sårbare grupper i vores samfund. En højere grøn check er konkret og har direkte bidraget til at lindre presset på pensionisternes økonomi og sikret en mere retfærdig fordeling af byrderne. Alt i alt er vi meget tilfredse med L 117. Tak.

Kl. 15:25

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak, og den næste ordfører i rækken er hr. Frederik Bloch Münster fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:26

(Ordfører)

Frederik Bloch Münster (KF):

Tak, formand. Dette lovforslag må siges at være noget af et bunkebryllup, men mest af alt er der jo gode ting i det. Det er ingen hemmelighed, at vi fra Konservatives side ønsker at sænke skatten på arbejde, og derfor er det godt, at man med dette lovforslag fjerner AM-bidraget for unge under 18 år. At have et arbejde som ung giver karakter og forstand på penges værdi og giver det unge menneske vished om, at man kan udfylde en rolle i en enhed, og at man gennem sin rolle styrker helheden, om det så er i ens lokale supermarked eller på et cykelværksted, at man udfylder den rolle.

Vi finder det fornuftigt, at man viderefører og udvider servicefradraget – vi synes jo selv, det var en stor konservativ sejr, da vi for lidt over et år siden fik udvidet det, også i forbindelse med finansloven for 2024 – og så er vi også tilfredse med, at paletten for, hvad fradraget kan bruges til, forbliver bred. Vi var jo af mange gode grunde ikke med i finanslovsaftalen, men dette isolerede element finder vi godt.

Vi finder det også godt, at man med forslaget gør udgifter til attester, gebyrer og lignende, som fgu-institutioner skal dække for eleverne som et led i kombinationsforløb, skattefrie. På samme vis foreslås det jo så også, at udgifterne, som institutionerne skal dække i forbindelse med deres kostafdelinger, er skattefrie for eleverne, og det synes vi jo egentlig også er en god idé. Vi bakker også op om det her med at hæve den grønne check med 125 kr., om end vi jo håber at kunne finde en endnu bedre måde at bruge pengene på fremadrettet for at afhjælpe forholdene for de danske folkepensionister. Tak – vi kan støtte forslaget.

Kl. 15:27

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten.

Kl. 15:27

Pelle Dragsted (EL):

Den konservative ordfører skal da også lige have lov til at forholde sig til skyggesiderne ved det her håndværkerfradrag. Det er jo altid dejligt med en skattelettelse; det kan vi alle sammen godt lide, men det er en meget uklog måde at tilrettelægge den her skattepolitik på, for vi ved jo, at håndværkerfradraget vil øge efterspørgslen efter arbejdskraft, særlig f.eks. inden for byggeriet, hvor der er stor mangel på arbejdskraft i forvejen. Hvad betyder det? Jamen det betyder, at

priserne på håndværksydelser kan komme til at stige yderligere. Er det en klog disposition at puste til efterspørgslen efter arbejdskraft, særlig i byggeriet, i en situation, hvor der er mangel på arbejdskraft, og ender det ikke bare med at blive dyrere for os alle sammen?

Kl. 15:28

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:28

Frederik Bloch Münster (KF):

Tak for spørgsmålet. Det her med fradrag kontra andre lettelser er en interessant diskussion, og jeg vil sige, at jeg helt klart er mere for at sænke skatten generelt, end jeg er for at give fradrag. Men jeg synes også, at fradraget har sin berettigelse, fordi vi har en høj momssats i Danmark. Vi har store problemer med sort arbejde, vennetjenester og den slags ting, så der er også andre ting end det rent økonomiske.

Jeg er fuldstændig med på, at der er nogle kritikpunkter – det ser vi også i høringssvarene – om, at de ydelser, man bruger fradraget til, er ydelser, man ville have købt alligevel og den slags ting. Men jeg synes immer væk, at det er et ganske fint fradrag, og jeg synes også, at det tilskynder til, at man løbende forbedrer sin egen bolig og sørger for at holde den isoleret eller forbedrer den klimamæssigt eller på andre måder, sådan at man også gør hverdagen lidt nemmere. Men det er klart, at det mest optimale jo ville være at sænke indkomstskatten.

Kl. 15:29

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 15:29

Pelle Dragsted (EL):

I hvert fald må man konstatere, at der ikke rigtig er nogen økonomer, der synes, at det her er en god idé.

Så er der den anden side, som handler om den sociale skævhed. Det her er et fradrag, vi alle sammen betaler for – det er jo en skattelettelse – men det er i meget høj grad den mest velhavende del af befolkningen, der bruger det. Så det er jo en indkomstoverførsel fra f.eks. den lavtlønnede butiksarbejder, som bor til leje og ikke gør brug af hverken service- eller håndværkerfradraget, til måske en vellønnet konsulent eller advokat, der bor i villa. Er det en fair måde at rykke rundt på samfundets ressourcer på?

Kl. 15:29

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:29

Frederik Bloch Münster (KF):

Jeg synes egentlig, det er fuldstændig fair at have det her servicefradrag. Det er klart, at vi har jo sådan et normativt ønske, kan man sige, om, at flest mulige skal eje deres egen bolig, fordi det er det, der gør, at den er mest velholdt, og at folk passer bedst på den. Så hvis vi kan få flere fra at være lejere til at være ejere, ville det være rigtig, rigtig fint, men vi synes, det her fradrag er en god idé, og hvis Enhedslisten har idéer til, hvordan vi sammen kan lette skatten for de mindst vellønnede danskere, vil vi gerne være med til at snakke om det.

Kl. 15:30

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Pelle Dragsted fra Enhedslisten.

Kl. 15:30

(Ordfører)

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det, formand. Som andre har været inde på, er det her jo lidt et bunkeforslag med en række forskellige elementer, der ikke har mere tilfælles end at ligge på skatteministerens ressort. Det bygger også på en række aftaler, hvor Enhedslisten er med i nogle af dem, mens vi ikke er med i andre. Derfor skal jeg også meddele, at vi gerne vil have forslaget opdelt, for der er dele af det, vi kan støtte, og dele af det, vi ikke kan støtte.

Vi støtter fritagelsen for arbejdsmarkedsbidrag for unge. Det synes vi er en fin lille skattelettelse til unge mennesker, der i forvejen har en lavere løn. Vi støtter også selvfølgelig forhøjelsen af grøn check for pensionisterne. Selv om der ikke er tale om store summer, er det jo et lille skridt i den rigtige retning, hver gang de fattigste folkepensionister får lidt mere at gøre godt med. Den del, der handler om fgu'erne, er vi også helt med på, så de ting vil vi gerne have skilt ud.

Til gengæld er der så nogle andre dele af forslaget, som vi ikke kan støtte. Det vil ikke overraske nogen af tilhørerne efter at have hørt debatten her, at vi ikke er kæmpe store fans i Enhedslisten af at genindføre håndværkerfradraget og udvide servicefradraget. Det er jo altid rart med en skattelettelse. Det kan vi alle sammen godt lide, og det er dejligt, at man kan få andre til at betale en del af regningen for at få gjort rent eller en del af håndværkerregningen, når man har fået skiftet sine vinduer. Det kan jeg sagtens se ud fra en individuel vinkel – også fra min egen. Men det er bare ikke en særlig klog måde at føre skattepolitik på, og det er af flere årsager.

For det første er det i en situation med stor mangel på arbejdskraft, særlig i byggeriet, hul i hovedet at puste til efterspørgslen, og det er det, man gør med det her forslag. Det er også derfor, at man ikke kan opdrive en økonomi i det her land, som synes det er en god idé at indføre. Og det er lidt pudsigt, synes jeg, at det jo kommer fra partier, som normalt snakker meget om mangel på arbejdskraft og endda er parate til at skære i både dagpenge og øge pensionsalderen og alt muligt andet, fordi man mener, der mangler arbejdskraft. Men samtidig står man altså og vedtager noget, der trækker i stik modsat retning, altså øger efterspørgslen efter arbejdskraft på områder, hvor der er mangel. Så det er den ene årsag. Man indførte jo håndværkerfradraget engang, fordi man havde brug for at øge efterspørgslen, fordi der var høj arbejdsløshed, og så har man ligesom bare ladet det bide sig fast. Det er altså ikke økonomisk særlig velovervejet eller klogt.

Så er det her fradrag også notorisk socialt skævt. Der er lavet en del opgørelser gennem årene, der viser, at det ret entydigt er mennesker i den høje ende af indkomstskalaen, der bruger det her fradrag. Det gælder både servicefradraget, men særlig også håndværkerfradraget. Det siger lidt sig selv. Man skal jo have råd til at købe sig til rengøring for at kunne få et fradrag for rengøring. Det er også typisk folk, der ejer deres eget hus, som gør brug af håndværkerfradraget, og det er jo altså cirka halvdelen af befolkningen, der bor til leje. Jeg ved godt, det ikke er noget, folk herinde i denne her noble Ting er optaget af normalt, altså lejerne, men de er altså også en del af befolkningen.

Så det, man reelt gør med det her forslag, hvis man skal skære det sådan lidt enkelt ud, er jo, at mennesker med lave indkomster, der bor til leje, betaler for, at folk, der bor i en stor kasse ligesom mig selv – jeg bor i et kollektiv – kan få betalt dele af deres rengøringshjælp. Det er ikke særlig fair, og derfor synes vi ikke om det her fradrag.

Så kan man sige: Er det ikke bedre, at det er et grønt fradrag, og at det kan motivere nogen til at få foretaget nogle grønne investeringer? Jo, det er bedre, end hvis det var generelt, og jeg synes også, det er et lille lys i mørket og ros til særlig Alternativet for at have

løftet det ind i finanslovforhandlingerne, at der kommer et fradrag på reparation af hårde hvidevarer. Det vil i hvert fald motivere mig selv til at få repareret vaskemaskinen i stedet for at skrive til Elgiganten og få en ny.

Men vi ved også, at der er en enorm dødvægt; mange af de her ydelser ville man have købt alligevel, og derfor er det en meget, meget dyr måde at få grøn omstilling på. Hvis de samme penge, som det her koster, havde været anvendt til f.eks. at få rullet fjernvarmen hurtigere ud, støtte til at få afviklet gasfyr eller andre af den type investeringer, så havde klimaværdien og den grønne værdi af dem været langt, langt større. Så vi kan ikke støtte den del af forslaget, og vi vil også arbejde for at komme af med det fradrag igen, når vi får lejlighed til det. Med de ord er jeg færdig med min tilkendegivelse.

Kl. 15:35

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Anders Kronborg, Socialdemokratiet.

Kl. 15:35

Anders Kronborg (S):

Jeg anerkender, at der er forskellige synspunkter, men jeg synes jo også, at hr. Pelle Dragsted skal udfordres lidt, for uanset om man er rig eller gammel eller bor på Sjælland, i Jylland eller for den sags skyld på Fyn eller øerne, kan der jo f.eks. komme utætheder i kloakerne. Vi ser, hvordan rotter er et stort problem, og noget af det, som det her jo også støtter, er jo f.eks. udskiftning af kloakrør, fornyelse og etablering af dræn, udskiftning og etablering af opsamlingsstanke, nedslivningsanlæg og andre ting.

Altså, anerkender hr. Pelle Dragsted ikke også, at nogle af de her ting vil kunne gavne i et hjem i de familier, der ikke har så meget, altså at det kan være en hjælpende hånd, når man skal ud og lave helt nødvendige renoveringer i forhold til sit hjem, der måske har været udskudt i mange år, fordi man ikke har råd? Her kan man så gå ind og få et fradrag.

Kl. 15:36

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:36

Pelle Dragsted (EL):

Som sagt synes jeg, at det er dejligt. Jeg benytter mig da også selv af de fradrag eller har i hvert fald gjort det. Så det er da dejligt, når de er der. Det er bare ikke en særlig social måde at anvende vores fælles midler på. For som ordføreren er inde på, hvis man ikke har særlig mange penge, har man slet ikke råd til at få foretaget de her ydelser, og tallene taler deres fuldstændig tydelige sprog. Det er mennesker med høje indkomster, det er mennesker i rige dele af landet og i rigere kvarterer, og det er mennesker med længere uddannelser, som gør brug af de her fradrag, imens dem, der ikke gør brug af dem, er mennesker med lave indkomster, typisk folk, der bor til leje.

Det er bare sådan en generel trend herinde. Der er en tendens til at føre en politik, der ofte er meget fokuseret på dem, der bor i ejerbolig, mens man nærmest sådan glemmer den anden halvdel af befolkningen, der bor til leje. Der tager jeg mig bare den frihed fra Enhedslistens side gerne også at ville repræsentere den halvdel af danskerne, der bor til leje.

Kl. 15:37

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 15:37

Anders Kronborg (S):

Jo, og det er jo helt fair, at der er forskellige nuancer og forskellige synspunkter. Det anerkender jeg fuldt ud. Men der er jo også nogle, der har brugt nogle af deres mange penge, hvis man skal bruge Enhedslistens termer, på f.eks. at få sat solceller op på deres tage og installere husstandsvindmøller i deres baghaver. Der er der jo også reparationer, der gør sig gældende, og det er jo også noget af den grønne omstilling, som jeg også hører i andre sammenhænge at Enhedslisten plæderer og taler for. Det er jo også nogle af de elementer, som man kan gå ind og trække fra her.

Anerkender ordføreren ikke, at det faktisk er til gavn for os alle sammen, at der bliver gjort mere, også for den enkelte, uanset om man har mange eller få penge, i forhold til klimaet?

Kl. 15:37

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:37

Pelle Dragsted (EL):

Jeg synes, at det er langt bedre, at der er tale om et grønt håndværkerfradrag. Jeg tror faktisk, at dengang det blev ændret til det grønne, var Enhedslisten måske endda med. Det var så under lidt andre konjunkturer.

Så det ville være bedre end et generelt håndværkerfradrag. Når vi snakker servicefradraget, har det jo på den anden side ikke nogen grøn vinkel. Så vidt jeg husker, er det det, man har udvidet til det største beløb, men ordføreren kan ikke nå at svare på, hvordan det er fornuftigt. Men det må vi tage ved en anden lejlighed.

Kl. 15:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak. Velkommen til den næste ordfører i rækken, hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:38

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det, formand. Det er jo på mange måder et lidt specielt lovforslag, vi behandler her, fordi det kombinerer så mange forskellige aftaler. Og nogle af dem er vi med i, noget af det er vi ikke med i, og noget af det er vi trådt ud af. Så det er jo lidt en blandet landhandel.

Hvis vi starter med finanslovsinitiativerne, hvor vi jo ikke er med i aftalen for finansloven for i år, så synes vi, det er rigtig godt, at man lægger op til at fritage unge under 18 år for at betale arbejdsmarkedsbidraget. Så det element kan vi sagtens bakke op om. Der er jo også hele den del, der handler om det udvidede servicefradrag og det grønne håndværkerfradrag. En del af det har vi egentlig selv bygget ind i vores 2030-plan, så det siger sig selv, at det kan vi selvfølgelig også godt bakke op om.

Så er der den lidt specielle ting, som handler om boligbeskatning. For Dansk Folkeparti var jo oprindelig med i den aftale, der er om boligbeskatning. Den er vi så trådt ud af. Og nu sad jeg ikke i Folketinget i det år, hvor man lavede ændringen, som forslaget her vedrører, men jeg tror ikke, jeg fornærmer nogen eller fortæller en forkert historie ved at sige, at Dansk Folkeparti i hvert fald har spillet en ret stor rolle i, at de penge, der så ligger nu og fordeles med forslaget, skulle gå til folkepensionisterne. Derfor kan vi jo bakke op om de initiativer, der er her.

Vi stemmer for lovforslaget, også selv om dele af det kommer fra et forlig, vi engang har været med i, og som vi er trådt ud af. Men vi

synes, pengene i den her sammenhæng bruges ret fornuftigt. Så det er et ja til lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:40

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Velkommen til den næste ordfører i rækken, fru Samira Nawa fra Radikale Venstre.

Kl. 15:40

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Tak. Det her lovforslag har jeg virkelig glædet mig til. Det er jo rigtig nok, som flere ordførere har sagt, at det er et bunkebryllup, der består af mange dele, men den del, som jeg især er rigtig glad for, er den, der handler om et reparationsfradrag. For det, vi gør, er jo, at vi udvider servicefradraget til også at omfatte reparationer af hårde hvidevarer i hjemmet eller i fritidsboligen.

Når jeg er så begejstret for det, er det, fordi det er noget, som jeg selv og Radikale Venstre virkelig har slået på tromme for i en del år, for vi skal være langt bedre til at reparere og ikke bare købe nyt og smide væk, når ting går i stykker. Det er jo sådan, at Danmark er et de lande, der forbruger allermost på verdensplan, og det er simpelt hen, fordi vi, når noget går i stykker, smider det ud og styrter ud og køber nyt. Sådan skal det ikke være, hvis vi også gerne vil være et grønt foregangsland. Der skal vi være langt bedre til ikke bare at genbruge og genanvende, men også til at reparere de ting, der går i stykker.

I Radikale Venstre kunne vi sådan set godt tænke os, at man også fik udvidet servicefradraget og reparationsfradraget til at omfatte reparationer af elektronik og tekstiler, men lad os da endelig bare starte med de hårde hvidevarer. Det er jo sådan, at den her del af servicefradraget kun er gældende til den 31. december 2027, så hermed skal der også lyde en opfordring til alle om at få brugt det og få bevist, at det er vejen frem, og at vi simpelt hen også skal kunne forlænge det i finanslove herefter.

Der også andre rigtig gode elementer, så helt generelt støtter vi op om lovforslaget her. Den del, der handler om fritidsjob og at fritage unge mennesker fra arbejdsmarkedsbidraget, er også en god motivationsfaktor for unge mennesker til at komme ind på arbejdsmarkedet. Man lærer enormt meget af at tage et fritidsjob. Man lærer noget ved at være en del af fællesskabet på den arbejdsplads, men man opnår jo også læring om, hvordan man begår sig på arbejdsmarkedet, når man bliver voksen og træder ind på det, jeg skulle til at kalde det rigtige arbejdsmarked, men som i hvert fald er det arbejdsmarked, der også omfatter arbejdsmarkedsbidraget.

Så vil jeg komme hr. Pelle Dragsted i forkøbet og bare lige sætte et par ord på udvidelsen af boligjobordningen, som jo er en del af den finanslov, som Radikale Venstre var med i. Jeg er sådan set enig i hr. Pelle Dragsteds betragtninger om, at det ikke økonomisk set er den bedste måde at gå til tingene på, heller ikke set i lyset af den arbejdskraftmangel, som vi har. Det, som vi i Radikale Venstre glæder os ved, er jo, at det har fået det her grønne islæt, og en af de ting, som vi selv bragte med til bordet, er, at den grønne istandsættelse også omfatter afmontering af eksisterende brændeovne og pejseindsatser. Det er jo sådan, at brændeovne er den største kilde til luftforurening overhovedet, og det vurderes, at omkring 4.000 mennesker hvert år dør af luftforurening. Så det er en lille grøn del af boligjobordningen, som vi selv har forhandlet ind, men generelt har det også et grønt islæt, og det lever vi så med.

Men alt i alt er jeg som skatteordfører begejstret, og vi støtter lovforslaget. Tak.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er fru Christina Olumeko fra Alternativet.

Kl. 15:44

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Mange tak for ordet. Det forslag, vi behandler her i dag, består af en række forskellige lovændringer på skatteområdet. Alternativet er med i de fleste aftaler, der udmøntes med lovforslaget, og derfor stemmer vi også for lovforslaget. Jeg vil ikke gå ned i hver enkelt ændring her. Jeg synes, at flere af de andre ordførere har gennemgået lovforslaget i dybden. I stedet for vil jeg bare fremhæve to ting.

Det første, jeg gerne vil fremhæve, er lovændringen, der udvider servicefradraget til også at gælde reparation af hårde hvidevarer. Det er nemlig en af Alternativets prioriteter fra finansloven 2024, som nu snart ser dagens lys. Med det nye fradrag til reparationer bliver det endelig en smule billigere at reparere sin vaskemaskine eller sit køleskab i stedet for at købe et nyt. Situationen i dag er, at det i mange tilfælde desværre bedre kan betale sig at køre ned til storskrald og smide sin opvaskemaskine ud frem for at få den repareret. Midt i en klimakrise skal vi forbruge mindre, og vi skal passe bedre på det, vi allerede har. Derfor er det utrolig vigtigt og godt, at vi nu gør det lidt billigere at reparere. I Alternativet glæder vi os til at følge implementeringen af reparationsfradraget, og vores ambition er, at det skal videreudvikles, ligesom fru Samira Nawa sagde. Det skal gælde flere produkter, elektronik og tøj, og vi håber også, at fradraget kan blive større og højere. Vores skatte- og afgiftssystem skal i langt højere grad end i dag understøtte det bæredygtige samfund.

Så vil jeg også gerne fremhæve det grønne håndværkerfradrag. Alternativet var med til at indføre det i sin tid, men vi er ikke med i finansloven for 2025, som genindfører det. I finanslovsforhandlingerne bad vi om, at håndværkerfradraget skal evalueres med henblik på at undersøge, om fradraget har en klimaeffekt, og i så fald hvilken klimaeffekt fradraget har, for det er nemlig ikke noget, vi rigtig ved noget om. Det er desværre ikke med i den endelige finanslovsaftale, at ordningen skal evalueres, men jeg håber, at aftalepartierne selv vil tage initiativ til det, særlig nu, hvor fradraget rent faktisk har et grønt sigte. Vi har brug for at vide mere om, hvordan vores fradragssystem kan bruges i bæredygtig skattepolitik. Tak for ordet.

Kl. 15:46

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Det betyder, at vi er kommet igennem ordførerrækken, og at det nu er skatteministeren, der får ordet. Værsgo.

Kl. 15:47

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Tak, formand. Tak for den overvejende positive modtagelse af lovforslaget, som følger op på en række aftaler. Det gælder bl.a. aftalen om flere unge i fritidsjob, som regeringen og et bredt flertal indgik i september 2024. Det gælder aftalen om finansloven for 2025, som blev indgået i november 2024. Derudover indeholder lovforslaget også forskellige andre mindre præciseringer og fejlrettelser på området for personskatter og ejendomsvurderinger.

For det første vil vi med lovforslaget fritage unge for arbejdsmarkedsbidrag. Det er, som flere ordførere har været inde på, en god værdi, at man oplever at indgå i et arbejdsfællesskab som ung menneske. Det giver et tilhørsforhold, og det viser, at man har en rolle at spille, og det danner og udvikler en og giver en selvtilid og mod på at blive en del af arbejdsmarkedet, når man bliver voksen. Men

desværre har andelen af unge, der har et fritidsjob, været faldende siden midten af 1980'erne, og det er derfor, at regeringen sammen med et bredt flertal har indgået en aftale om at undtage unge fra det her arbejdsmarkedsbidrag.

For det andet vil vi med det her lovforslag styrke unges økonomiske incitament til at tage en fgu. Der er for mange unge, nemlig 43.000 mellem 15 og 24 år, som hverken er i gang med en uddannelse eller et arbejde og står og mangler noget at stå op til om morgenen. Mange af disse unge har fået en svær start på livet. Der kan være forskellige ting på spil, f.eks. sociale problemer, mobning, diagnoser, skoletræthed og andre benspænd. Formålet med den forberedende grunduddannelse, altså fgu, er derfor at give de her unge en ny tro på deres egne evner.

Den 1. august sidste år trådte et nyt lovforslag i kraft, der udmønter en aftale om en styrket forberedende grunduddannelse, altså fgu, som en hovedvej for de her 43.000 unge. Men med lovforslaget blev det pålagt fgu-institutionerne at dække elevernes udgifter til gebyrer, attester og lignende og til deres egenbetaling af kost og ophold som led i kommunikationsforløb. Som udgangspunkt er al indkomst skattepligtig. Der gælder dog forskellige undtagelser. Undtagelserne er uklare i forhold til nogle af de udgifter, som institutionerne skal dække for denne gruppe af unge, og i nogle af disse tilfælde vil udgifterne ikke være omfattet. Det har ikke været hensigten, at en elev, der tager en fgu, skal beskattes af de udgifter, som institutionerne afholder, og derfor vil vi med lovforslaget skattefritage de pågældende udgifter.

For det tredje vil vi med lovforslaget gøre hverdagen lidt nemmere for mange familier og give dem mere tid. Det sker ved at udmønte dele af finanslovsaftalen for 2025, så der igen kommer et fradrag for grøn istandsættelse, og samtidig udvider vi det eksisterende servicefradrag. Samtidig er regeringen og aftalepartierne enige om, at puljen til fremme og reparation af cirkulær økonomi, der blev afsat i aftalen om finansloven for 2024, som blev indgået den 27. november 2023 mellem regeringen, SF, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige, udmøntes ved at udvide det eksisterende servicefradrag til også at gælde reparation af hårde hvidevarer i hjemmet fra og med 2025 til og med 2027.

Jeg siger det blot, selv om det måske virker lidt pudsigt, at jeg nu oplister noget, der ligger lidt tilbage i tiden, for nu har både Radikales og Alternativets ordfører har været inde på, at det jo er en aftale, som vi indgik dengang, og den bliver nu realiseret, og det sker altså hermed, sådan at incitamentet til at få repareret ens køleskab, opvaskemaskine eller tørretumbler eller noget andet i hårde hvidevarer-afdelingen øges, så der forhåbentlig bliver smidt mindre ud.

For det fjerde foretages der med lovforslaget nogle justeringer, som følge af at vi nedlægger motorekspeditionerne. Med finanslovsaftalen for 2025 er regeringen og aftalepartierne, altså SF og Radikale Venstre, enige om at gennemføre politisk prioriteret opgavebortfald i staten, der svarer til godt 1.000 årsværk i 2025. På Skatteministeriets område er det bl.a. besluttet, at motorekspeditionerne nedlægges fra den 1. juli 2025, og det medfører, at enkelte regler i motorlovgivningen bliver overflødige eller bør justeres. Disse ændringer foreslås gennemført med dette lovforslag.

Endelig vil jeg nævne det femte og sidste initiativ i lovforslaget: Med lovforslaget udmøntes den aftalte ramme på 125 mio. kr. for 2024, der følger af aftalen om kompensation til boligejerne og fortsat tryghed om boligbeskatningen. Den afsatte ramme er målrettet forbedring af vilkårene for pensionister, der bor i ejerbolig eller lejebolig. Pensionister får hermed en øget grøn check i indkomståret 2024, som altså øges til 1.000 kr.

Afslutningsvis vil jeg sådan set bare sige tak for ordet og for den debat og de refleksioner, der har været undervejs, og så glæder jeg mig selvfølgelig over, at der er bred opbakning til lovforslaget.

Kl. 15:52

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til skatteministeren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 15:52

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 8. januar 2025, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:53).
